

Déli Hírlap

TIMIȘOARA, L. Piața Brătianu No. 2
Telefon: 28-10.
Redacția și administrația:

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

LEMONDOTT A LENGYEL KÖZTARSASÁGI ELNÖK

A szenátus elnöke lett az új elnök, Sikorszky tábornok miniszterelnök

Anglia és Franciaország még nem foglalt állást
a moszkvai egyezmény tárgyában

Molotov legközelebb Berlinbe megy

Londonból jelentik: A Havas ügynökség jelenti, hogy Moscicky lengyel köztársasági elnök lemondott Raczkiewicz volt szenátusi elnök, vilnai vajda és volt miniszter javára, aki 1918. elején megszervezte Oroszországban a lengyel légiót.

Párisi keltezéssel még azt jelenti a Havas ügynökség, hogy az új lengyel köztársasági elnök rendeleti úton mondatta le a kormányt. Az új kormány elnöke Sikorszky tábornok.

Ciano gróf vasárnap Berlinbe utazott

Rómából jelentik: Ciano gróf külügyminiszter a német kormány meghívására szombaton délután Berlinbe utazott, ahova vasárnap érkezik meg.

London enyhíti a moszkvai egyezmény jelentőségét

Londonból jelentik: (Rador.) A Peuter ügynökség diplomáciai szerkesztője megállapítja, hogy a Moszkvában aláírt egyezmény három szempontból igen érdekes. Ugylátszik, hogy a német-szovjet együttműködés nem olyan bensőséges, mint ahogyan az első percben látszik. Az egyezmény nem biztosít önműködő segítséget a háború folytatása esetén és csak a szükséges intézkedések megbeszélését biztosítja.

A második érdekes megállapítás az, hogy ugyanakkor, amikor a német-orosz egyezményt aláírták, szövetségi szerződés jött létre Esztországgal, amelynek éle kizárólag Németország ellen irányul. Végül pedig a Szovjetunió a németek által felajánlott hadizsákmány legnagyobb részéről lemondott,

különösen azokról a vidékekről, ahol lengyelek laktak és csak azért mondott le a három milliót kitévő lengyel lakosságról, hogy etnikai határa legyen azokon a területeken, ahol fehéroroszk és ukránok laktak. Ez egy rendkívül fontos különbség, ami a szovjet és a német magatartás között mutatkozik.

Végül pedig megállapítható, hogy Németország nem nyilatkozott Lengyelország annexiójáról és a megteendő békeajánlatat azzal akarja elfogadhatóvá tenni, hogy német fennhatóság alatt álló független Lengyelország megalakítását tervezi. Nem szükséges kiemelni, hogy Németország ismét hatalmas tévedést követ el, ha azt hiszi, hogy a szövetségeseket el tudja téríteni kitűzött céljaiktól.

A moszkvai egyezmény nem változtat az angol állásponton

Londonból jelentik: (Rador.) Az angol kormány, a német-szovjet megegyezéssel kapcsolatban, végleges magatartása csak akkor kerül majd nyilvánosságra, ha áttanulmányozták szövegét és ha megbeszélést folytattak a francia kormánnyal. Chamberlain szeptember huszonhatodikai nyilatkozata szerint Anglia végső célja, hogy megszabadítsa Európát egy állandó német támadási veszélytől. Nem valószínű, hogy a német-szovjet egyezmény arra készítetné Angliát, hogy megváltoztassa politikáját. Gazdasági szempontból nézve bizonyosra veszik, hogy Németország nem kaphat több nyersanyagot a Szovjetuniótól, mint amennyit a megnevezett egyezmény biztosított neki. Mindezekkel kapcsolatban volt Nagy-Britannia már akkor, amikor kötelezettséget vállalt Lengyelországgal szemben és a hadüzenet óta lényegében semmi sem változott.

A PÁRISI LENGYEL KÖVET TILTAKOZÁSA

Párisból jelentik: (Rador.) A Havas iroda közli: Lengyelország párisi nagykövete pénteken a követhető tiltakozó jegyzéket juttatta el a francia kormányhoz a Moszkvában aláírt német-szovjet egyezményre vonatkozóan. A lengyel állam szent jogainak minősíthetetlen megértésével szemben, a melyet a szeptember 28-án Németország és Szovjetország között kötött megállapítások között aláírt egyezmény jelent és amely szerint rendelkezés történt a lengyel köztársaság területeivel a két támadó állam javára, a lengyel kormány nevében a legünnepélyesebb és leghatározottabb tiltakozást emelem, hangsúlyozva, hogy ez a cselekmény az összes érvényben levő nemzetközi szerződések megsértését jelenti

és sérti az emberi erkölcsöket. Lengyelország sohasem ismeri el ezt a cselekményt, amely jogtalan és a saját igazságának tudatában sohasem szűnik meg harcolni, csak azon a napon, amikor területe felszabadul és csak akkor, amikor törvényes jogait ismét helyreállítják. Hadseregének hősie ellenállása és hazafias áldozatkészsége által az egész lakosság bebizonyította Varsó elkeseredett védelme alkalmával, valamint Lemberg, Vilna, Gdynia és Modlin hősie védelme révén, továbbá egyéb megnyilvánulásokkal, hogy csorbíthatatlanul ragaszkodik ama jogához, amely a szabad és független államéletet biztosítja. Szövetségesei s mindazon országok emberi rokonszenvére támaszkodva, amelyek tiszteletben tartják a szabadságot és a nemzetközi méltóságot, Lengyelország minden eszközzel tovább harcol, hogy biztosítsa a végső győzelmet.

Ertekezetlet tart a szövetségesek tanácsa

Párisból jelentik: (Radiopress.) A francia és angol kormány közösen foglal állást a moszkvai

Nincs kizárva az önálló Lengyelország felállítása

Amszterdamból jelentik: (Rador.) A Havas távirati iroda jelenti: A német-orosz határ végleges megvonása Lengyelországban nem járt azzal az eredménnyel, amit itteni politikai körökben vártak, hogy külön lengyel államot létesítsenek Varsó székhellyel, amely Cseh- és Morvaország mintájára protektorátus lenne. Ugylátszik Berlin ert a tervet már azért nem valószínűsította meg, mert addig még

egyezménnyel szemben. Valószínű, hogy a legfőbb szövetségi tanács a közeljövőben újabb értekezletet tart. Illetékes francia körökben hangzottak, hogy a nyugati hatalmak diplomatái eleve számot vetettek ezzel a megjegyzéssel, Ribbentrop moszkvai látogatásának eredményei nem jelentenek meglepetést. Előre látható volt, hogy Németország biztosítja a Szovjet további diplomáciai együttműködését, viszont a moszkvai jelentések nem mutatnak arra, hogy ez az együttműködés vajjon katonai téren is kifog-e fejlődni. Hitler és Sztalin békekezelésének Párisban egyszerű megfélemlítési kísérletnek tekintik. Mértékadó francia és angol helyen, valamint a diplomáciai és politikai körökben ez a próbálkozás egyhangú elutasításba ütközik. A nyugati hatalmak ebből az alkalomból hangsúlyozzák, hogy a háborút tovább folytatják ismert és változatlan célkitűzésükig. Franciaország és Anglia azért fogott fegyvert, hogy megmentse magát Németország európai hegemoniájától.

DALADIER TANÁCSKOZÁSA

Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök szombaton délelőtti hosszasan tanácskozott Gammelin hadseregfőparancsnokkal, továbbá Vuillemin tábornok, légügyi főparancsnokkal, valamint Georges tábornokkal, az északi keleti hadsereg csoport parancsnokával. Utána a miniszterelnök kihallgatáson jelent meg Lebrun köztársasági elnöknek.

PÁRISBAN NEM HISZNEK AZ OROSZ FEGYVERES BEAVATKOZÁSBAN

Párisból jelentik: Albert Lebrun, a francia köztársaság elnöke, szombaton kihallgatáson fogadta Daladier kormányelnököt. A kihallgatás háromnegyed órán keresztül tartott.

Itteni mértékadó helyen kételkednek abban, mintha a Szovjet-Unió mára is kötelezte volna magát a békeajánlat elutasítása esetében, mint megbeszélésekre. Nem tartják valószínűnek, hogy Sztalin Németországgal közösen lépjen be a háborúba, mert sokkal nagyobb haszna van, ha semleges marad. Ugyancsak valószínűtlen, hogy a Szovjet-Unió nagy hadianyagszállításra kötelezte volna magát. Az általános vélemény az, hogy a szövetségesegek folytatják a háborút. (Rador.)

„A BÉKEVEL FRANCIAORSZÁGOT EL AKARJAK VÁLASZTANI ANGLIÁTÓL?”

Párisból jelentik: (Rador.) A német-orosz békeoffenzívával kapcsolatban megállapítható, hogy eddig még semmiféle hivatalos lépést nem tettek. A francia sajtó már jóelőre visszautasít mindenféle javaslatot.

A Petit Parisien azt írja, hogy a békeoffenzívát a német-szovjet közös nyilatkozattal indították meg és az angolok, franciák, valamint semleges államok tisztában vannak a helyzettel. Németországnak nagyobb szüksége van az azonnali békére, mint a Szovjetunióknak, ha a birodalom ezt a célját elérné, úgy minden erejével a Szovjetunió ellen fordulhatna és a lap ebből arra következtet, hogy a Szovjetunió hozzájárulása a békeajánlathoz még jobban megerősíti azt a francia elhatározást, hogy a háborút folytassa.

A Populaireben Leon Blum azt írja, hogy az a feltétele, amely szerint Franciaország egy hónappal a háború megkezdése után elárulná azt az ügyet, amelyért a küzdőterre lépett, sértő. A békét azért ajánlották fel Franciaországnak, hogy elválasszák Angliától és akkor Németország, mint Közép- és Kelet-Európa ura megtámadhassa.

Milyen terület kerül orosz uralom alá?

Moszkvából jelentik: (Rador.) A német—orsz egyezményről a Havas távirati iroda a következőket jelenti: A megkötött egyezmény sokkal nagyobb előnyöket biztosít területi kérdésekben, mint amilyen a szeptember 12-iki ideiglenes demarkációs egyezmény volt. A németek megkapják Lublin és Siedlice városokat, amelyeket eredetileg átengedtek az oroszoknak. Varsó külvárosa Praga, az oroszoké lesz. Az átengedett területek lengyel lakosságának legnagyobb része német uralom alá kerül és ar

orszok csak az úgynevezett ukránok és fehéroroszok által lakott területekre tartanak igényt. Az oroszoké marad Vilna, amit nem fognak átengedni a litvánoknak, miután az fontos vasúti csomópont, ahol öt vasútvonal találkozik. Megtartják Grodnót, Bialisztokot, Breszt-Litovszkot, Lemberget, Przemysl, az ismert erődöket és a keletgalíciai petróleum forrásokat. Altalában orosz uralom alá kerül a lengyelországi zsidók legnagyobb része.

Moszkvában folytatták a tárgyalást Saraciogluval

Moszkvából jelentik: (Dunaposta.) A Szovjet-unió politikai és diplomáciai köréből származó hírek szerint a jelenlegi tárgyalások célkitűzése egy Fekete-tengeri egyezmény a Szovjet vezetés alatt. Az egyezmény elképzelésének bővebb részletei még hiányoznak.

Saracioglu török külügyminiszter pénteken folytatta tárgyalásait és így a szombati napot még Moszkvában tölti. Ugyancsak Moszkvában tartózkodik Selter eszt külügyminiszter is, aki a szovjet-eszt egyezménynek még függőben levő pontjait tárgyalja le a szovjet kormánnyal.

MÉG NINCSEN KATONAI SZÖVETSÉG A SZOVJET ÉS NÉMETORSZÁG KÖZÖTT

Moszkvából jelentik: A Reuter ügynökség jelenti: Az a hallgatóságos fenyegetés, ami a német—orsz egyezményben befoglalják, hogy amennyiben a háborút nem fejezik be a szövetségesek, úgy újabb tanácskozásokra kerül a sor, a külföldi megfigyelők körében azt a benyomást keltezte, hogy Németország és a Szovjet-unió között nincs katonai szövetség. Eppen ezért, ha Anglia és Franciaország visszautasítják a békeajánlatot, úgy Berlin teljes elszántsággal marad. (Rador.)

RIBBENTROP NYILATKOZATÁNAK FONTOS RÉSZELETE

Moszkvából jelentik: (Rador.) Ribbentropnak elutazása előtt tett kijelentését közzé, a Havas távirati iroda az alanti két pont fontosságát emeli ki:

1. Szovjetország és Németország megegyeztek abban, hogy egyedül döntik el Kelet-Európa sorsát és harmadik hatalomnak nem engedik meg, hogy a kérdése beleszóljon.

2. Ribbentropnak az a véleménye, hogy a Szovjetunió együtt harcol Németországgal, ha Anglia és Franciaország visszautasítják a békét.

A „PRAVDA” A NÉMET BARÁTSÁGÉRT

Moszkvából jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: Az orosz lapok vezércikkében foglalkoznak a német—orsz egyezmény fontosságával. A Pravda hangsúlyozza, hogy mindkét országnak fontos érdeke baráti és jószomszédi viszonyt fenntartani, mert ez az összes európai népek érdekeinek megfelel. Csak azok, akik a háborút akarják, húzhatnak hasznot, ha Kelet-Európában bizalmatlanság és ellenségeskedés állna fenn.

AZ EMBERISÉG ÉRDEKE A HÁBORÚ BEFEJEZÉSÉRE

Budapestről jelentik: A magyar kormány hivatalos lapja, a Pester Lloyd, azt írja, hogy a Szovjet-unió és Németország között megkötött egyezmény világpolitikai szempontból, de különösen az európai politika szempontjából rendkívül fontos. A háború gyors befejezése az emberiség általános érdeke és éppen ezért a nyugati nagyhatalomnak figyelembe kellene venni a fegyverszünet megkötésének lehetőségét, hogy békülékenyebb légkörben beszélhessék meg a megoldás előtt álló kérdéseket. A német—orsz nyilatkozat hosszú békét helyez kilátásba Kelet-Európában és nyugalmat teremtene a közép- és dél-európai államokban is, amelyeknek nagy szükségük van a békére, hogy fejlődhesse-nek. (Rador.)

A MOSZKVAI PAKTUM ANGLIA ELLEN IRÁNYUL

Párisból jelentik: A Havas ügynökségnek jelenti Bernből: Az új német—orsz szerződésnek nem leptek meg senkit Svájcban, de mely benyomást kellett Németország együttműködési szándéka Szovjet-Oroszországgal. A külföldi körök felfogása erről az eseményről még eltér egymástól. Az a nézet, hogy a szovjetkormánynak a közös tanácskozásra való ígérete a legkevésbé, amit Oroszország adhatott, de ezenfelül nem kötelezte magát semmire. Felmerül a kérdés, vajon Sztalin célja nem Anglia hatámainak megfőzése?

MOLOTOV BERLINBE MEGY

Berlinből jelentik: Ribbentrop külügyminiszter második moszkvai látogatása után ber-

lini politikai körökben azzal számolnak, hogy Molotov külügyi népbiztos rövid időn belül, valószínűleg a moszkvai egyezmény ratifikálását követő napokban, Berlinbe utazik.

AZ ANGOL SAJTÓ MAISKY KÖVET NYILATKOZATÁRÓL

Londonból jelentik: Több angol lap kiemeli, hogy Maysky orosz nagykövet ismét biztosította az angol külügyi hivatalt arról, hogy Szovjet-Oroszország a nyugaton fenn akarja tartani a szigorú semlegességet.

A BOLGAR MINISZTERELNÖK NEM KAPOTT MEGHÍVÁST MOSZKVA BA

Belgrádból jelentik: Kiossevanov bolgar miniszterelnök és külügyminiszter állítólagos moszkvai utazásával kapcsolatban szófiai hivatalos körökben kijelentették a Politika tudósítójának, hogy ilyen utazást nem terveznek és

Egy hetes diadalünnep Berlinben

Jövő héten lesz a varsói bevonulás. — A franciák 22 repülőgépet és 2 léggömböt veszítettek vasárnap óta. Ötven német falut foglalt el eddig a francia hadsereg

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér elrendelte, hogy hétnapi időtartamra lobogózásk fel a középületeket az egész országban, a küszöbön álló varsói bevonulás alkalmából. A bevonulás napját a sajtóban és a rádió útján közlik. (Dunaposta.)

Hat angol repülőgép közül ötöt lőttek le a németek

Berlinből jelentik: (Rador.) A német főhadiszállás jelenti: A keleti harctéren Modlin megadása után

269 tiszt és 5000 katonát került a németek fogságba,

amik a város hídjait tartották megszállva. Ötvennyolc tüzérségi löveg, 183 gépfegyver és nagyszámú egyéb hadianyag került a németek kezébe. A nyugati hadszíntéren kevésbé élénk tevékenység volt. A Skagerak és Kattegat szorosokban a német torpedó- és torpedó-elhárító hajók az utóbbi két napban

45 hajót állítottak meg és vizsgálták át, a hajók rakományának egy részét elkobozták, más hajókat lefoglaltak. Két brit légi század, összesen 12 egység megkísérelte az Északi tengeri német partok feletti elrepülést. Egy angol repülőszázad eredménytelenül megtámadott több német torpedórombolót. Az angol repülőgépeket tüzérségi tüzzel elűzték és a bombázás nem érte el célját. A másik angol repülőszázadot a Wangerooze, valamint Langgeog szigetnél német repülőgépek támadták meg és a hat gépből ötöt lelőttek. Két német repülőgép legénységét, amelyek leszállásra kényszerültek, német hadi hajók vették fedélzetükre.

Varsóból jelentik: (Rador.) A megadási felté-

Nagy német csapatösszevonás a svájci határon

Londonból jelentik: A franciák által meghódított 50 német község közül hat lakossága meghaladja a 6000 lelket. A szövetségesek légi hadereje jelentette, hogy német részről Kehlnel,

A német hadsereg egyheti eredménye

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A véderő főparancsnokság pénteki jelentésében a Deutscher Dienst hozzáfűzi, hogy vasárnap óta a nyugati hadszíntéren 17 repülőgépet és két kötött léggömböt lőttek le a németek. Ehhez a számhoz még hozzájárul a Helgoland elleni támadásnál lefőtt öt angol repülőgép.

AMERIKAIÁK SZERINT REPÜLŐGÉPPAL HADIHAJÓ NEM GYÖZHETŐ LE

Washingtonból jelentik: Amerikai tengerészeti szakértők szerint Churchill nyilatkozata mindenben megfelel a valóságnak abban a tekintetben, hogy az angol hadihajók visszaverték az Északi-tengeren a német repülőgépnek táma-

4 évig szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomorajándalmaktól.

Const. D. P. Neagu, Chiojd, jud. Buzău f. évi április 7-én a következő levelet küldi nekünk:

„Tisztelettel hozom sz. tudomására, hogy 4 éven keresztül szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomorajándalmaktól, míg kb. két hete — hála lapokban közölt értesítéseinek — informálódtam az Önök GASTRO-D. gyógyszeréről, melyet megvásárolva, kijelenthetem, hogy rövid használat után nálam olyan szinte hihetetlen eredmény mutatkozott, hogy eddigi borzalmas fájdalmaimat teljesen lecsendesítette, miért, kérem fogadják legőszintébb köszönetemet. Szíveskedjenek egyszerűen bevált gyógyszerükből még egy üveget utánvéttel küldeni, hogy a kúra folytathassam.”

Mit lehet fenti, mindenki részére rendelkezésre álló őszinte sorokhoz még hozzáfűznünk. A GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 le utánvét mellett Császár E. gyógyszerárbarátság Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Moszkvából nem érkezett meghívás. Az erőszó híre kitalálás.

AMERIKA KÖZVÉLEMÉNYE A MOSZKVAI FELHÍVÁS ELLEN

Newyorkból jelentik: Az amerikai lapok leg többje visszautasítja a moszkvai szerződésbe foglalt és a nyugati hatalmakhoz intézett békefelhívást.

telek értelmében a lengyel tisztek megtarthatják kardjaikat.

Francia jelentés

Párisból jelentik: A francia nagyvezérkar jelenti: Az éjjaka összeütközés nélkül telt el. A járőrök tevékenysége a Saar-folyótól keletre elterülő vidéken tovább tartott.

A francia hivatalos jelentéshez félhivatalos helyen a következőket fűzik hozzá: A francia csapatok lassan, fokozatosan, de biztosan folytatják hadműveleteiket, noha az ellenség mindent megtesz annak elhárítására. A katonai vezetők hangsúlyozzák, hogy állandó Németország elleni támadásra szorítkoznak már csak azért is, mert a francia hadvezetőség nem akarja kiengedni kezéből a kezdeményezést. Az eddigi harcok lehetővé tették, hogy már eddig is 50 németország felé szálljanak meg, köztük néhány fontosabbat. A franciák csüörtöki nagyobb támadása a Mosel mellett azt eredményezte, hogy újabb német területek jussanak a franciák kezére. Mindezek a hadműveletek, amelyek az utóbbi napokban folynak, Saarbrückentől keletre és nyugatra vannak. (Radiopress.)

Strasbourggal szemben, valamint a Freiburg—Konstanz—bázeli háromszögben nagy csapatösszevonásokat eszközölnek. (Rador.)

ARÓVAL MENEKÜLTEK A LENGYELEK

Kaunasból jelentik: Több folyami hajó Litvánia érkeztél a Nyemen-folyón és 300 lengyel menekültet, valamint nagymennyiségű árut hozott magával. A menekülteket internálták, az árukat pedig elkobozták. (Rador.)

Akik az ország élére kerültek

Negyvenkét éve közpályán van az új miniszterelnök

Az Argetoianu kormány új tagjainak eddigi afutását az alábbiakban ismertetjük:
Argetoianu Constantin miniszterelnök 1871. márcs 3-án Craiován született. Edesapja Ion Argetoianu tábornok egykori hadügyminiszter, aki I. Ca-király hadseregének egyik vezetője volt. Az új miniszterelnök tanulmányait Párisban végezte, ahol filozófiai és orvosi doktorátust szerzett. Di-plomát a szolgálatba 1897-ben lépett és 1913-ig ál-lóan felelősségteljes állásokat töltött be. A vi-láborom megelőző esztendőben otthagyta a diplo-mát és a politikának szentelte minden idejét. A kö-zelő évben a konzervatív párt szenátorává vá-gyott. Első ízben 1918-ban neveztek ki minisz-ternek az Averescu kormányba, amelyben az igaz-gylyi tárcát vezette. Később ugyanebben a kor-nyban előbb pénzügy-, majd belügyminiszter lett. -ben, mint földművelésügyi miniszter résztvett és Vintila Bratianu kormányában, míg Iorga le-aszor kabinetjében (1931—1932) a pénzügy ell-gyminisztérium élén állott. Constantin Arge-nu 1914-től kezdve, — amikor is először választ-ák meg, — egészen mostanig tagja volt a par-mentnek. A Miron Cristea pátriárka által alak-ított kormányban az ipar és kereskedelemügyi tárcát ká-rá, majd pedig 1938 március 30-án Őfelsége uralkodó, királyi tanácsosává nevezte ki. Arge-nu ezenkívül elnöke a legfelsőbb gazdasági bi-ság igazgatóságának, míg a Nemzeti Ujjászüle-Frontjának első törvényhozó testületében a sze-is elnökévé választották.

KIRÁLYI HELYTARTÓBÓL — BELÜGY-MINISZTER

Ottescu Nicolae az új belügyminiszter eddig ger tartomány királyi helytartója volt. Galati-született 1885-ben, míg egyetemi tanulmányait urestiben végezte. A belügyi tárcá új vezetője gkiválóbb jogászok egyike, aki rövid közéleti ödése alatt határozott és energikus vezetésről tanúbizonyságot. Ottescu Nicolae 1920-ban a elgyminisztérium vezértikrára volt. Néhány év-később a Banca Nationala egyik ellenőrévé ne-ék ki, majd a földművelésügyi minisztérium ritikrárává. Ezt az állást egy évig töltötte be. om év múlva Iorga tanár kormányában belügy-laszteri államtitkár lett. Végül 1938 augusztus-án az uralkodó Tenger tartomány királyi helytar-tóvá tette. Az alatt az egy esztendő alatt, amíg a fontos méltóságot betöltötte, tevékenységével dentűt a legnagyobb megelégedés váltotta ki. n sokat tett kulturális és gazdasági téren. Sze-nyében a belügyi tárcá élére olyan ember került, az ország rendjét fenn tudja tartani.

KIVÁLÓ JOGÁSZ AZ ÚJ PROPAGANDA-MINISZTER

Radian Alexandru propagandaügyi miniszter 5-ben született Buzauban. Egyetemi tanulmá-it a fővárosban végezte és nevt, mint ügyvéd, id idő alatt ismertté tette. Politikai pályafuta-1923-ban kezdődött. 1927 és 1928 között az ag-bizottság főtitkára volt, míg kiváló gazdasági kképztségének elismeréseképpen 1931-ben föld-művelésügyi államtitkárá neveztek ki. Ebben a mi-sségében sokat dolgozott a konverziós törvény jogi szén. Több alkalommal tagja volt a parlament-ek. Politikai elfoglaltsága mellett élénk publicisz-tai tevékenységet fejtett ki és cikkei, valamint ta-mlányai a vezető román lapokban jelentek meg. z új propagandaügyi miniszter multbani tevéken-ysége kezesség arra, hogy a propagandaügyi minisz-terium vezetését valóban arra hivatott államfírfi ette át.

GIURESCU MINISZTER — HIRLAPIRÓ ÉS TÖRTÉNELEMTANÁR VOLT

Giurescu Constantin, a Nemzeti Ujjászületés rontjának szervezésével megbízott miniszter nem-ak a politikai, de a tudományos élet téren is jö-mert személyiség. 1901-ben született és előbb Bu-restiben, utána Párisban folytatta tanulmányait z országba való visszatérése után először a fő-nyli liceum tanárává, míg 1926 január 1-én a fő-rosi tudományegyetem irodai mi tanárává neve-ztek ki. Egy évvel később verseny útján a románok rténetének katedráját foglalta el. Sokoldalú tevé-nyisége közül megemlítjük, hogy a Királyi Alapít-nyok történeti osztályának vezetője, a románok rténetével foglalkozó szakaport szerkeszt, számos onoló témával foglalkozó cikket és tanulmányt t, amelyek közül a Románok Története már a har-adtik kiadást elérte és nemrégben könyv alakban ki-ta I. Carol király összes beszédeit. 1932-ben el-nézeki programmal szenátorrá választották és utá-1 még kétszer volt a szenátus tagja. Ez év február-én a Belgrádba nagykövetté kinevezett Cadere Vic-r helyébe, Alsó Duna tartomány királyi helytar-tórává neveztek ki.

Elkeseredett lesz az amerikai szenátus semlegességi vitája

Különösen az elnök hitelnnyújtási jogát ellenzik

Párisból jelentik: A Havas ügynökség was-hingtoni jelentése szerint a Pittman-féle semle-gességi törvényjavaslat hívei és ellenzői erősen készülnek a szenátus vitájára. Ez a vita igen élesnek és elkeseredettnek ígérkezik. A Pittman-terv ellenzői különösen a fegyverkiviteli tilalom felfüggesztését és a kilencvennapos hitelt fog-ják erősen támadni. Az amerikai közvélemény igen nagy érdeklődéssel tekint a szenátusi vita elé és kíváncsian várja azokat a rádióbeszédeket, amelyeket a javaslat ellenzői és hívei elmonda-ni készülnek. (Radiopress.)

ROOSEVELT KÉSZ ELNÖKÖLNI A BÉKEKONFERENCIÁRA

Washingtonból jelentik: A Stefani iroda je-lenti: Politikai körökben kijelentik, hogy Roose-velt kész lenne elfogadni a hadviselő felek közö-tti közvetítésre való felhívást abban az esetben, ha az európai háborús konfliktusban résztvevő felek egybehazgón kérnék a békeértekezlet egybehívását. A lapok szerint Roosevelt megerő-sítette, hogy Amerika nem vesz részt az európai háborúban. (Rador.)

TENGERALATTJÁRÓ NEM TARTÓKOD-HAT MEXIKÓI VIZEKEN

Mexikóból jelentik: A szenátus sürgősen jóváhagyta a semlegességi törvénynek azt a sza-kaszát, amely a hadviselő államok tengeralatt-járóira vonatkozik. Ez a határozat most kiegé-szíti az 1907-ben kötött hágai egyezményt, a mely szerint a hadviselő államok repülőgépei és tengeralattjárói nem tartózkodhatnak mexi-kói vizeken vagy légitérben csak addig, amíg fel-szerelhetik magukat. (Rador.)

ELTÉRÉS AZ UNIÓ ÉR ARGENTINA JAVASLATAI KÖZÖTT

Panamából jelentik: (Dunaposta.) A pána-merikai értekezleten az albizottságok tanácskoznak. Súlyos nehézségeket jelent, hogy az Egyesült Álla-mok és Argentína javaslatai a semlegesek jogairól és kötelezettségeiről erősen eltérnek egymástól. Az argentin javaslatok irányelve az, hogy a hadvise-lőkkel hitellel is folytassanak kereskedelmet, de ne szállítsanak nekik hadianyagot, viszont az Egyesült Államok hadianyagot akar szállítani, de hitelt nyújtani nem kíván.

A Szentatya vigasztaló szava a lengyelekhez

Elismeréssel szólt a hőstes védekezéséről

Rómából jelentik: (Dunaposta.) A pápa a len-gyel küldöttséghez intézett beszédében nagy elis-meréssel emlékezett meg a lengyel nép hősiességé-ről, majd meghatott szavakkal fejtezte ki együttérzését a szenvedő emberek százezreivel, akik a háború csapásait viselik, amelyet hiába igye-kezett minden rendelkezésre álló eszközzel meggá-tolni. A jelenlegi nagy csapás közepette még mindig

megmarad a lengyelek nagy értéke hőstes kato-náinak magatartásáért, amelyet még az ellenfelek is megcsodáltak. Kifejezte azt a reményét, hogy a katolikus hitélet továbbra is fennmaradhat Lengyelországban

és azzal az intellemmel fordult a lengyelekhez, hogy bízzanak a gondviselésben.

Angliával, Franciaországgal és a Szovjettel szerződik Törökország

Ha orosz-angol-francia háború tör ki, az egyezmények hatályukat veszítik

Istanbulból jelentik: (Rador.) A Reuter üg-nyökség jelenti: Itteni jól informált politikai körök-ben úgy tudják, hogy a kölcsönös segélynyújtási szerződés Törökország és Nagy-Britannia, valamint Törökország és Franciaország között véglegesen el-készült. Az egyezmények aláírása nyomban Saraci-oglu Moszkvából való hazatérése után megtörténik. Felelős körökben a legnagyobb figyelemmel kísé-rik a nemzetközi eseményeket. Megállapítják, hogy a Törökország és a Szovjetunió között megkötendő egyezmény nincsen ellentétben az Angliával és Fran-ciaországgal szemben fennálló kötelezettségekkel. Bizonyosra vehető, hogy a török—angol és a tör-ök—francia és a török—szovjet egyezmények cél-ja a Balkánon, a Fekete-tengeren és a Földközi-tengeren a status-quo fenntartása.

ELZARJÁK A DARDANELLÁKAT?

Istanbulból jelentik: A Stefani hírszolgálati iroda szerint a török-angol és török-francia egyezmény szövegében olyan pont is szerepel, a

mely szerint, ha a Szovjet-Unió háborúba kerül-ne Angliával és Franciaországgal, úgy az egyez-mény semmisnek tekintendő. Másrészt azt állít-ják, hogy a Szovjet-Unió rábirta Törökországot arra, hogy a Dardanellákat elzárja a hadviselő államok hajói elől. (Rador.)

TÖRÖK KÜLDÖTTSÉG LONDONBAN

Rómából jelentik: A Stefani ügnyökség tu-dósítója jelenti Londonból a Daily Telegraph hírért, amely szerint nagyobb török katonai kül-döttség utazott Londonba Hiobi tábornok veze-tése alatt. (Radiopress.)

Guyana cukortermését megvásárolták az angolok

Newyorkból jelentik: Georgetownból jelen-tik, hogy a brit kormány megvásárolta Brit-Guyana egész cukortermését, 1940. decembe-réig. (Rador.)

August Filip, az új miniszterelnökségi ál-amtitkár 1897-ben született Piatra Neamtiban. Isko-láit Párisban végezte, ahol jogi doktorátust szer-zett. 1931-ben képviselővé választották, az elmúlt

évben pedig a nemzetgazdasági minisztérium ve-zértikrárává neveztek ki. Nagy szaktudással rendel-kezik és Argetoianu miniszterelnök egyik bizalmi embere.

1939 OKTOBER 15-21

60%

BÉCSI NEMZETKÖZI MINTA-ÉS MŰSZAKI VÁSÁR

vasuti kedvezmény a német birodalmi vasutakon Ingyen német utlevélvizum. Felvilágosítás és prospektus, a tiszteletbeli vezérképviseletnél:

Bucuresti, Str. Caimatei 16. Telefon: 5.25.33, Oficial Turistic German, Bucuresti I, Calea Victoriei 114. Telefon 5.12.80 és az ország összes utazási irodáiban.

Gyümölcs a fán, az új Zilahy darab, különös bonyodalmat idézett elő

A Vigszínház próbabemutatójának egyik főszereplőjében „önmagára ismert” egy szegedi közéleti férfi. A rendőrség kérésére maszkot alkalmaz a színész, hogy ne hasonlítson senkire

Szegedről írják: Furcsa és szokatlan bonyodalom történt a szegedi Zilahy-premier után, amely komoly nehézségekkel fenyegette a darab további előadásait. Szombaton este tartották meg Zilahy Lajos új színművének, a Gyümölcs a fán című darabnak próbabemutatóját. Szegeden, a budapesti premier előtt. Vasárnap reggel szokatlan bonyodalom robbant ki az egyik alakítás körül.

Vasárnap a kora reggeli órákban a szegedi rendőrség jelentkezett és a színházban, majd a szállóban kereste a Vigszínház vezetőségét. A rendőrség igen udvarias formában felkérte a színház vezetőségét, hogy

szükséges járadjon a kapitányságra, mert bajok vannak az előadás körül.

Tarnay Ernő rendező folytatta a tárgyalást a rendőrség megbízott képviselőjével. A tárgyalás során kiderült, hogy mi volt az oka a szokatlan kérelemnek. A közlések szerint a közönség köréből

panasz hangzott el az ellen, hogy Somló István, aki a darab egyik főszerepét alakítja, az egyik ismert magasállású szegedi közéleti tényező maszkjában jutászt szerepelt.

Ez ellen a maszk, sőt beállítás ellen határozott tiltakozást jelentettek be azzal az indoklással, hogy lehetetlen, miszerint egy olyan professzori figura jelenjen meg a színpadon, aki körül az egész művészi téma lejátsszódik, nevezetesen ez a figura kerül abba a válságba, hogy házassátele meddő és ennek megszüntetésére a méltóságos házban szolgáló szobalányhoz fordulnak segítségért. Ez olyan beállítás, amely nem egyeztethető össze az ismert magas állású szegedi közéleti tényező méltóságával és egyéniségével. Eppen ezért a rendőrség a beérkezett panaszokra való hivatkozással felkérte a Vigszínház vezetőségét, hogy a további esetleges zavarok vagy ellenérzések elkerülése céljából tüntesse el ezt a maszkot a színpadról. Somló István más alakítással játssza szerepét.

A rendőrség közlése nagy meglepetést keltett a színház körül, mert a véletlenek ritka találkozásáról volt szó, —

Somló István ugyanis minden maszk nélkül, a saját eredeti figurájában játszotta el az óminózus szerepét,

még csak festést sem alkalmazott. Tehát a kitérő színész és magasállású közéleti tényező végzettszerű, ritka hasonlóságáról lehet csak szó. Tarnay Ernő el-

mondotta azután, hogy csodálatos véletlenről van szó, amit bizonyít elsősorban az, hogy a Vigszínház irányítói és művészei közül senki sem ismeri a kérdéses magasállású szegedi urat, még csak nem is látta soha, másodsorban pedig Somló István minden maszk vagy festés nélkül jelent meg a színpadon, a maga polgári arcával. Végül is, hogy a féltreértést és nyilván végzettszerű beállítást eloszlassák, felajánlották, hogy Somló Istvánt azonnal felkeltik, és felküldik a rendőrségre: nézzék meg, milyen véletlen hasonlóságról van szó. A rendőrség ebbe a bizonyítási eljárásba bele is egyezett és félóra múlva a fiatal művész megjelent a rendőrség előtt. Itt aztán percek alatt kiderült a féltreértés, — kénytelenek voltak konstatálni, hogy Somló tényleg feltűnően hasonlít a magasállású közéleti tényezőhöz és ebből is nyilvánvaló, hogy szándékos beállításról, vagy csak kielezésről semilyen formában nem lehet szó.

A bonyodalom, amely már-már komoly zavarokká fenyegette a további előadásokat, így elismert, mégis a rendőrség udvariasan felkérte a színházat, hogy a további féltreértések elkerülése céljából — tüntesse el a feltűnő hasonlóságot. A Vigszínház készségesen eleget tett az udvarias felkéréseknek és délután

Somló István már maszkot készítet,

hogy arca ne hasonlítson a magasállású közéleti tényezőre. Más hajviselettel, egy kis leplező színezéssel jelent meg a színpadon és így sikerült eloszlatni az eset izgalmait.

Megrendítő módon talált egymásra egy lengyel házaspár

Beregszászról jelentik: Ugynevezett „lehetlenségek” megtörténtek az események írja leginkább ugy kezd beszámolóját, hogy „Az élet ismét produktált”. Vagy „A valóság regényt írt”. Az utóbbi időben azonban a „lehetlenségek” tulságosan halmozódnak. Ami most például egy lengyel házaspárnak beregszászi találkozása körül lejátszódott, talán nem is fantasztikus, csak derűs epizód a végső időkben.

Mint hivatalosan jelentették, több lengyel menekült — közöttük katonai személyek is — menedéket kerestek Magyarországon. Ezek között van P. J. wyszogradri repülőbizt és felesége.

Egészen fiatal házaspár. A férfi 29 éves, a nő 21 éves.

Mindössze öthetes házások.

A mézeshetek tele vannak a legszörnyűbb eseményekkel, végső tragédiákat suroló fordulatokkal.

P. J. repülőbizt és felesége öt héttel ezelőtt szerelemből esküdtek egymásnak örök hűségét. Nemcsak szavakban, de érzéseikben, lelkükben, idegükben benne volt, hogy

soha el nem hagyják egymást.

Egyúlvé tartoznak örökre összefonak. Alig két hét múlva kitört a háború, a pillanatok alatti fájdalmas elszakadás és ami ezután következett, nem volt más, mint rohanás az életért.

Alig vonult be a férfi, a házaspár városa a harcok középpontjába került. A fiatal asszonyká-

Gyulay János dr.

Fájtaamas veszteség érte a bánsági magyarságot: Gyulay János dr. temesvári ügyvéd negyvenhét éves korában hosszas és kínos szenvedést követően meghalt. Gyulay annak idején tevékeny részt vett a Bánság magyarságának megszervezésében, majd minden magyarlakta községet, ékes szóval hívték a nemzettestvérei életigenlést, számtalan oktatást, felvilágosító beszédet tartott. Hosszú években keresetű tagja, majd alelnöke volt a magyar Magyar Pártnak. Különösen nagy része volt az Erzsébetvárosi tagozat életrehívásában, melynek alelnöke is lett, majd később a józsefvárosi tagozat alelnökévé választotta. Tagja volt évek előtt a bányászati ideiglenes bizottságának is és ilyen minőségében a magyarság érdekeit képviselte. Részt vett a Bányászati közéletben is s az Erzsébetvárosi egyháztanácsban is években át buzgó tagja volt. Jelentős kultúrális és társadalmi tevékenységet fejtett ki. Vezető tagja volt a Bánsági Magyar Közművelődési Társaságnak, alelnöke a Polgári Körnek. Szeretett vadászni, vadászatiarsai beválasztották a Hubertus vadászklub alelnökévé.

Erdélyben, Csikmegyében született, ott végezte a középiskolát is, majd jogi tanulmányainak befejezése után Kolozsvárról Temesvárra jött, ahol a vésdi irodát nyitott. Eleterős, egészségtől dúlva szerveztet másképp esztendő előtt gyilkos kór támadta meg, amely ellen romániai és külföldi orvosok keresett gyógyulást. A mult év őszén műtétet hajtottak végre, de ettől kezdve állapota landóan rosszabbodott. Még fent járt, dolgozott de életereje napról-napra gyengült, ágyrakló melyből nem is kelt fel többé. Hetek előtt ő is érezte, hogy élete végéhez közeledik és ekkor pot hívott, meggyónt, megáldozott és véglegesen csüt mondott a világtól hűségokoknak. A mult héten rekán elvesztette eszméletét és ekkor az orvosok domány csak arra szorítkozott, hogy fájdalmaita hitse.

Gyulay János elhunya egy heti halálusa után tegnap reggel háromnegyed 8 órakor következett. Már a mult hét péntekjén veszteséte el eszméletét és szeme csak olykor nyitott ki pillanatokra. Nagyon erős volt a szive, amely keményen küzdött a emulással ellen. Tegnapelőtt déltben tüdőgyulladás társult a pusztító kórhoz és szétette a véget. A mult hét hat órakor, amikor a harang imára koronaszállt ki testéből a lélek.

Halálát siratja özvegye, született Matkovicz J. hána, akivel példás és boldog házasságban joghallgató János fia és Jucika leánya, aki ezérettségizett Kolozsvárról, de gyászolja számottevő kora, barátja és tisztelője, valamint a Bánság és magyarsága/ Temetése ma, vasárnap délután 2 órakor lesz a józsefvárosi temető Feger-kápolnában, amelyben felvázalozták. A mélyen sujtott család kéri az ismerősöket és a barátokat, hogy szorúra szánt pénzüket az elhunyt szellemének megfélelűen koszorúmegváltás címén szegény magyar gyermekek felruházására adják.

nak menekülnie kellett. Hol tankok tüzelése, hol pillőgépek bombavetése közben, ismerős és ismeretlen honfitársak autóján menekült, egyre beljebb országba.

A férjéről természetesen semmit sem hallott. Csak a lengyel légiflotta szerencsétlenségéről juttak el hozzá rémhírek. A boldogtalan asszony addig menekült a németek elől, amíg az oroszok szembe nem találták magát. Ezek elől Magyarorszába keresett menedéket. Teljesen összetörve érkezett Beregszászba, ahol a már csaknem eszméletlenülig elaléit asszonyt

egy város melletti földirtokos családjánál vették gondozásba.

P. J. repülőbizt, amíg csak lehetett, teljes mértékben hazájával szembeni kötelességét, de azután sors őt is menekülésre kényszerítette. A házaspár a feleséget elvesztő férfit alaposan megtépázták a víziváratos idők és a mindenét elvesztő ember Magyarországra került. Itt egy Beregszász melletti földirtokosnál jutott keserves hetek óta előbb pihenéshez.

Tulságosan mozi- vagy regényyszerű volna az a találkozás, amikor

a menekült lengyel házaspár a beregszászi földirtokosnál egymásra talált.

Szavak ilyenkor ugyssem mondanak semmit. Talán rontanak is az olvasóknál kiváltott gondolatokat. Csak annyit, hogy ez megtörtént 1939 őszén.

DÉLI HÍRLAP logo and address: Bucurestiben minden utcágkioszkban kapható. Kérje a DÉLI HÍRLAPOT

A német kormány visszautasítja Knickerbocker vádaskodását, és nemzetközi újságírózsűri elé bocsátja az ügyet

Londonból jelentik: Nagy feltűnést keltett néhány nappal ezelőtt a Daily News cikke, amelyet Knickerbocker, az ismert amerikai újságíró írt és aki azt állította, hogy a német nemzeti szocialista párt hét nagynevű vezetője bizonyos összegeket küldött ki külföldre.

A cikkirő szerint ezek a nacionalista vezetők: Göring, Göbbels, Ribbentrop, Hess, Ley, Himmler és Streicher, minden eshetőséggel számoiva körülbelül 450 millió márkát helyeztek el svájci, hollandiai, dániai és más semleges országban bankokban. Knickerbocker a külföldre menekített összegekről a következő kimutatást adta, anélkül, hogy bizonyítást ajánlott volna fel állításaira: Ribbentrop 38 millió 960 ezer márkát küldött külföldre, mégpedig 12 millió 660 ezer márkát készpénzben, 22 millió 660 ezer márkát a saját, 2 millió 880 ezer márkát a felesége nevére és 760 ezer márkát életbiztosítás formájában. Göbbels dr. 35 millió 960 ezer márkát értéket küldött ki az országból. Ebből 18 millió 540 ezer márkát készpénzben, 7 millió 460 ezer márkát, a saját és 9 millió 960 ezer márkát a felesége életbiztosítása révén. Göring 30 millió 280 ezer márkát küldött külföldi bankokba. Hess Rudolf 16 millió 30 ezer márkát, amelyből 8 millió 980 ezer készpénzben, a többit életbiztosításban. Ley dr. 7 millió 164 ezer márkával szerepel. Ebből készpénzben 4 millió 200 ezer márkát juttatott külföldre, a többit életbiztosítási kötvényekben. Himmler csak készpénzt küldött ki az országból, mégpedig 8 millió márkát. Streicher szintén csak készpénzt utaltatott át Hollandiába és Svájcba, összesen 16 millió 680 ezer márkát.

Knickerbocker cikke, amelyet nemcsak a többi angol lapok, de a külföldi újságok is átvettek, sőt néhány rádióállomás is közölte, érthetően nagy felháborodást keltett Berlinben. Knickerbocker erről az ügyről még rádióelőadást is tartott és ebben azt az állítást kockáztatta meg, hogy Londonba magával hozta azokat az okmányokat, amelyek bizonyítják, hogy a német nemzeti szocialista párt vezetői 450 millió márkának megfelelő összeget juttattak el különböző utakon külföldre. Azt állította, hogy adatait egyébként először hivatalos helyen is bemutatta és csak miután azokat komolyan találták, írta meg cikkét. Ebből is látható, hogy cikke mögött németellenes propaganda áll. Az alaptalannak átszóvadásra Göbbels válaszolt, aki rádió útján felszólította Knickerbockert, hogy bizonyítsa be, hogy neki külföldön pénze van és

amennyiben ezt bizonyos határidőn belül megteszi, úgy a Knickerbocker által kimutatott összegeknek tíz százalékát felajánlja neki.

A német propagandaügyi miniszter azóta többször megismételte felhívását. Az amerikai újságíró nyilatkozott hírlapíró-kollégái előtt, valamennyi birtokában lévő adatot ezek rendelkezésére bocsátotta és közölte, hogy értesítéseit hivatalos forrásból merítette. Egy nemzetközi bankkegyezmény szerint ugyanis az egymással összeköttetésben álló külföldi bankházak egymással közlik a kezelési végett

rájuk bízott nagyobb tőkéket. Az Egyesült Államokban levő nemzetközi bankárszövetség ezeket az adatokat összesíti és feldolgozza. Ő ezeket — amint mondja — az adatokat olyan jelentésből vette, melynek elkészítésénél szakértő bizottságok két éven keresztül dolgoztak. Viszont teljesen valószínűtlen, hogy a bankárszövetség megszegje a titoktartást és olyan adatokat adjon ki, amelyeknek kiadására még állami hatóság, adóügyben sem kötelezheti.

Az ügyben a legújabb fordulat most az, hogy Göbbels az egyik legutóbbi sajtóértekezleten az ügy rendezésének érdekében azt ajánlotta, hogy

a Berlinben levő külföldi újságírók vizsgálják meg az ügyet.

Ez az újságíró zsűri egy holland hírlapíró elnökletével már össze is ült. A német birodalmi kormány teljes mértékben elősegíti a bizottság munkáját. Az újságíró zsűri megállapításait világszerte nagy érdeklődéssel várják.

Tokióból jelentik: A Domei japán hírszolgálati iroda jelenti: Knickerbocker újságíró azon állításával szemben, hogy Göbbels dr. német propagandaügyi miniszter a japán nemzeti bankban nagyobb összegű letétet helyezett volna el, hivatalos helyről felkérték a Domei irodát, a következő hír közlésére:

— A nevezett újságíró állítása már csak azért sem lehet helytálló, mert a japán nemzeti bank magánszemélyektől nem is fogad el letéteket.

Románia új kormányát méltatja a külföldi sajtó

Az új miniszterelnök személye biztosítja az ország semlegességét és békéjét. A magyar sajtó elismerése

Berlinből jelentik: A német sajtó nagy figyelmet szentel az új román kormány megalakulásának. Valamennyi német rádió leköszölte a román kormány névsorát és rámutattak arra, hogy Argetoianu gazdasági és pénzügyi körökben egyike a legjelentősebb tényezőknek.

Németország az új kormánytól azt várja, hogy ugyanazt a szigorú semlegességet fogja tanúsítani, mint Călinescu kormányja.

A Völkischer Beobachter megállapítja, hogy az új miniszterelnök mindig híve volt a Németországhoz való gazdasági közeledésnek. Grigore Gafencu továbbra is megtartotta a külügyminiszeri tisztségét, ami azt jelenti, hogy Románia semmit sem változtatott külpolitikáján.

A francia sajtó nagy meglepéssel vette tudomásul az új román kormány megalakulását. A Temps megállapítja, hogy Argetoianu súlyos egyéniség, aki fényes politikai karriert futott be és az ország gazdasági életében mindenkor nagy szerepet játszik. Argetoianu mögött nagy politikai múlt áll és több kormányban már miniszteri tisztséget vi-

Szöjjön otthon

ruha, kabát sharol-szövetet

ILSA

kéziszövőrámán

ára 620 lel

ingyen tanítjuk

Tekintse meg kirakatainkat

Centrala Lanei S. A. R.

Weisz-palota

sejt. Mint királyi tanácsos gyakran döntő szava volt. A mai veszedelmes nemzetközi helyzetben igen fontos, hogy Románia kormányát ilyen személyiség vezesse.

A nagy olasz lapok hasonlóan foglalkoznak Románia új kormányával. A Messagero azt írja, hogy a román közvélemény kívánsága az volt, hogy a nemzetközi viszonyok mostani alakulásában olyan kormány vezesse az ország ügyeit, amely teljes függetlenségben öröködhet az ország érdekei felett. Eppen ezért rendkívül fontos esemény, hogy Argetoianu bizta meg a király a miniszterelnökséggel.

A Popolo di Roma ezeket írja: Marinescu tábornoknak közreműködési miniszterré történt kinevezése igazolja, hogy

az új kormány tovább halad a megkezdett úton és a legnagyobb érdeklődéssel fogja védeni a közrendet.

Minden körülmények között és semilyen címen nem engedi meg, hogy azt bárki is megzavarja.

A Tribuna kiemeli azt a tényt, hogy Gafencu továbbra is külügyminiszter maradt. A Gazeta dei Popolo Argetoianu miniszterelnök életrajzát közli és megállapítja, hogy a miniszterelnököt minden politikai párt annak idején egyformán tisztelt. Argetoianu igen jóbarátja volt D. Annunzionak és a fasizmusnak is. Radian propagandaügyi miniszter személyéről megállapítja, hogy őszinte híve Olaszországnak és mint újságíró széles politikai látókörrel rendelkezik.

A magyar lapok is nagy figyelmet szentelnek a romániai új kormány megalakulásának és megállapítják, hogy Argesanu tábornok megbízatása csak ideiglenes jellegű volt. Az új miniszterelnök személye biztosíték arra, hogy

Románia továbbra is a legteljesebb semlegességet fogja tanúsítani,

ami nemcsak Argetoianu nyilatkozatából tűnik ki, hanem abból is, hogy Gafencu maradt továbbra is a külügyminiszter.

Befejezést nyert a román-német gazdasági megbeszélés, amelynek nincs nemzetközi jelentősége

Bucurestiből jelenti: A tegnap aláírt új német-román gazdasági egyezménynek nincsen semmi nemzetközi jelentősége és az 1935. március huszonegyedikén, valamint az 1939. március tizenkettedikén megkötött gazdasági egyezmények kiegészítése. A román-német gazdasági bizottságok találkozásának különleges jelentősége nem volt, mert a találkozás időpontját már 1938. december tizedikén állapították meg. Ebben az egyezményben mindössze az a módosítás, hogy a protektorátus számára

való szállítások módszereit állapították meg, de nem változtatták meg a tavaly megállapított kontingenst. A márka árfolyama változatlan maradt és a baráti légkörben lefolyt megbeszélések során megszüntették azokat a technikai nehézségeket, amelyek egy ilyen nagyarányú áruforgalom lebonyolításánál elkerülhetetlenek. Az egyezmény aláírása után Klondius, a német nemzetgazdasági miniszterium kiküldöttejé delután fél négykor Budapestre utazott.

CAPITOL

Vasárnap - hétfő

A POLLO

A KALANDORNŐ

Egy ragyogó szépségű szélhámosnő izgalmas kalandjai, menekülése és szerelme.

Jean Murat

A főszerepekben:

Edwige Feuillier

MAROKKÓI HŐS

Érdekesítő cselekményű film.

A főszerepekben:

HARRY BAUR

DANILO

Kék az égbolt, amikor az emberre a legde-
rűsebben mosolyog, kék a legszelidebb tenger,
kékek a legtisztább szemek és a tinta is kék,
amely a gondolatot a papírra fotografálja. Meny-
nyiféle a kék, ultramarin, ibolya, indigo, berlini,
kobalt, campêche, lakmusz, tucafféle kék van és
mind a szelidség és nyugalom színei. Csak egyet-
len esetet tudok, amikor a kék a veszélyt, a
nyugtalanyságot jelenti. Jules Vernéből ismerek
a blue lightet, azt a kék lámpást, amely bajok
esetén gyul fel a hajók fedélzetén. Ezt az egyet-
len esetet tudtuk tegnapig, mint amely méltatlan
a kékhez.

A mi életünk hajójának oromzatán kék fé-
nyek gyultak ki. Eddes nyugalommal várnak ránk
az éjszaka magányos állomásain. Ahol tegnap
még hivatkozott fény mutatott utat az éjjel haza-
térő munkásainak, ma a blue light bágyvadt sze-
líd fénye várakozik. Az esti órákban a kirakatok
még ontják a fényt, az emberek hanggal pó-
folják az elmaradot viláosságát, talán még na-
gyobb hanggal, mint máskor. A sötétben a gyer-
mek is kiabál. De az éjszaka elhagyott remény-
telenségében lobogó kék fény arról a hajóról ad
hirt, amely bajban van és amelynek Európa a
neve. Mi volt Európa, mi volt akkor, amikor a
fényorgia a diadalát ülte és mit veszített azok,
akik mindig a fény izzó csóváiban az élet tel-
jes melegét érezték? Régen! Nem is egy vagy
két éve, hanem évtizedekkel ezelőtt, amikor a
homlás és pusztulás mikróbái már lekerültek
Európa testébe, de éltük tisztesen az életet és
miféle tudunk arról, ami a társadalmi idegros-
tkon belül történik.

Nem is volna ez a kék fény, ez az óvatossá-
gra intő, szelíd világítás olyan lehangoló, ha
az estének megelőző óráiban nem foglalkoznánk
azzal, hogy ólomsorokat igazítunk egymás mel-
lé, meleg ölmot, ami reggelre hideg esemény
lesz. Hetekig, hónapokig rakosgatjuk az ólom-
tégelákat, míg megtudjuk, mi lesz abból a nagy-
betegből, akiért uccashosszat égnék a kék fények,
mint beteg gyermek ágyánál a kék lámpás, mi
lesz Európa vedel? Most messze vagy, hiszen el-
reszteltünk, időtlen időkre nem járjuk vasutai-
kat, erdeid, városaid. Nálunk minden csendes.
Dkunk nincsen arra, hogy kék fényt sugytsunk.
De tessük miattad, távollevő Európa miatt.
A mi kék fényünk jelképes részvét, hogy mi se dus-
káljunk az életben, fényben akkor, amikor azok
lyenkor Berlinben és Párisban kialszanak és
vastag sötétség borul az alvó milliókra. Alszak-
nak? Ha levél jött a Michaeltól, vagy Micheltől.
Eppen tegnap volt a nevenapja.

Is nem is volna ez a kék fény olyan lehan-
goló, ha az izzó ólomsorok közé nem tévedt volna
téhány darab, amely arról szólt, hogy Danilo
meghalt. Akkor kellett elhunynia, amikor a pá-

risi fények, amikor bezárt a Folies, a Maxim, az
orfeumtanya. Az volt az igazi Európa, amikor
Danilo fiatal volt. A legkisebb királyság trón-
jának várományosa. A bécsi szövegíró nem lep-
lezte még a mesét sem és a legkisebb királyság
jegyzékben tiltakozott Európa egyik legnagyobb
császáranál, hogy trónörökösé nevét ezer és ezer
szinlapra kinyomatták. Danilo volt a felelőtlen,
boldog és bohó Európa. A fekete hegyek frakkos
királyfija, akit vállas bonvivantok utánoztak
Bécsben és Szekszárdon egyaránt, Danilo volt
az, akit nem gyötörték államgondok és világné-
zetét a baritonok száai harsogták világgá és ez
röviden az volt, hogy a Margo, Zsuzsu és Clo-
cclot szerelme többet ér a hazaszertetnél. A bé-
csi libretto és a Lehár-zene mindent megenged-
hetett magának, a célzásnál is erősebb szatirát
és a jó szöveg és még jobb muzsika győzött a
diplomácián. Azután évek teltek, Danilo még
mindig Európáé maradt, amit annál könnyebben
tehetett, mert a reávaró trónt a világháboru el-
seperte és hajnal felé az üres pezsgős üvegek
tartva díszszemlét, öregedő és fanyaron kérde-
zte: — En itt vagyok, de hol van a haza?

Ez az a kérdés, amelyet ma húszmillió len-
gyel kérdez és emigráns államférfiak és egyéb
számkivetettek ezrei? A hivatalos jelentés szer-
int pedig a lengyel paraszt már újra szánt és
betemeti a gránátlyukakat. A szűgyében felha-
sított földből fekete, porhanyós réteg tört fel,
amilyent ő sohasem tudott szántani. Az ősi tar-
lón újra feltör a rög, a föld nem vár, jövőre ke-
nyér kell, még akkor is, ha a haza elszaladt és
vele azok, akik a hazát védtek. A kenyérrét va-
ló elkényszeredés, a máról-holnapra való szán-
tás-vetés, az élet primitívumaira szorított Euró-
pát jellemzi és nem azt, amelyet a most összeom-
lani készülő gazdagság és jólét kiépített. Ebben
az Európában a Vig özvegy lovagjának nem volt
keresni valója és az örök hazába vándorolt, a
hol az orfeumtanya tünderei helyett szent an-
gyalok vesznek körül.

Mit is kezdene a viveur a kékfényes Euró-
pában? Az élet maradtéktan élvezőnek kopár-
rá lett a vidék és vigaszt csak azok lehetnek,
akik az éjjeli szekrények kék lámpásánál eltu-
dnak feleltetni a könyvben, az írásban, amelyet
a süllyedő gőzösből maguknak kimentettek.

A Magyar Népközösség vezetői kérték, hogy a légvédelmi előadásokat magyarul is ismertessék

Bucurestiből jelentik: A Romániai Magyar Né-
pközösség vezetősége eljár a kormányhatóságok-
nál annak érdekében, hogy a légvédelmi felvilágosí-
tó előadásokat a magyarakta területeken magyar
nyelven ismertessék a lakossággal. A magyarság

vezetői annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy
ez annál is szükségesebb, mivel mindenkinek érde-
kében áll, hogy a légvédelemmel kapcsolatos ismereteket minél alaposabban elsajátítsa.

Vizözön a huszadik században

Irta: MARK TWAIN.

Kétségtelen, hogy a hajóépítés technikája Noé
kifeje öta jelentősen fejlődött. Azonkívül valljuk be:
a vizözön előtt még a tengerhajózási szabályok is
meglehetősen kezdetlegesek voltak — nem úgy, mint
napjainkban. Szegény Noé manapság már emigen
vághatna neki annak a vállalkozásnak, amelyet va-
lamikor régen olyan emlékezetes sikerrel hajtott
végre. A tapasztalat ugyanis megtanított pennün-
ket azóta arra, hogy embertársaink életénekr bizton-
sága felett nagyobb gondot kell örködnünk. Ha
például a patriarka valamelyik angol kikötőből pró-
bálna bárkájával utnak indulni, millió akadály for-
lónék elébe. A kikötői hatóságok rengeteg nehé-
séget támasztának és a büszke bárka tüzetes fe-
lülvizsgálása után teméntelen aggálllyal állbanak
elő.

Bárki, aki látott már életében eleven angol köz-
hivatalnokot, könnyen elképzelheti, hogyan játszó-
dnék le ez a jelenet. Körülbelül így:

Megjelenik a színen az angol kikötői hatóság
felügyelője, kifogástalan egyenruhában. Magtari-
sása méltóságos, modora végtelenül udvarias.
Főtől-talpig gentleman, de olyan megingathatat-
lan, mint akár a sarkcsillag. Csupán egy ól lebeg
előtte: hogy az előírásokat minél szabályosabban
hajtja végre. Felszólítja Noét, hogy mondja be ada-
tait. Vagyis: születése helyét, évét, vallását, vallás-
változtatás esetén előző vallását és vallásváltozta-
tása időpontját, átlagos évi jövedelmének összegét,
elfoglaltságának minőségét, iskolai képzettségét,
feleségének, illetve többnejűség esetén feleségeinek
személyi adatait, gyermekeinek és cselédeinek szá-
mát, nemét, korát, vallását. Az esetben, ha Noének

esetleg nem volna útlevéle, sürgősen fejszóltná,
hogy folyamodjék az utlevéle kiállításáért. Ezek
után áttérne a bárka felülvizsgálatára.

— Hossza?
— Hatszáz láb.
— Magassága a víz színe felett?
— Hatvanöt.
— Építőanyaga?
— Cédrus- és akácfa.
— Utasinak száma
— Nyolc.
— Nemük?
— Négy férfi és négy nő.
— Életkoruk?
— A legfiatalabb száz éves.
— És a legidősebb?
— Hatszáz.
— Ja úgy! Ön bizonyára Csikágóba igyekszik
a világhírlátszera. Jó ötlet. A hajóorvos neve?
— Nincs orvos a hajón.
— Azonnal gondoskodni kell doktorról, azonki-
vül egy tetetkezési vállalkozóval is lenjen érintke-
zésbe. Ki tudja, nem halálra kerül-e valamelyik uta-
sa utközben? Ilyen öreg embereket, mint amilyenek
ön visz magával, az élet minden kényelmével
körtül kell venni. A legénység?
— Ugyanaz a nyolc személy, akit már említet-
tem.
— Ugyanaz a nyolc személy?
— Igenis.
— A négy aggyastán és a négy öreg hulló?
— Azok.
— Szolgálták már a tengerészetnél?
— Nem.
— Valamelyikük észét vett már életében hosz-
szabb tengeri hajóuton?
— Nem.
— Hát tulajdonképpen hol éltek eddig?

— Egy birtokon.
— Ennek a bárkának, minthogy nem gőzhajó
nyolcszáz személyből álló legénységre van szüksé-
ge. Sürgősen szerződtesse matrózokat. Azonkívül
négy tisztet és kilenc szakácsot. Ennyit ír elő a
szabályzat. Ki a hajó kapitánya?

— En magam.
— Nem megfelelő. Szerződtesse kapitányt is
meg két stewardot és néhány ápolót, tekintettel
utasai hajlott korára. Ki tervezte a bárkát?
— En, uram.
— Ez az első ilyen természetű munkája?
— Igen.
— Mingyárt sejttem. Mi a rakomány?
— Állatok.
— Mifélek?
— A legkülönbözőbbek.
— De hát van vagy háziállatok?
— Főként vadak. Minden fajtából egy pár.
— A ketrecek elég biztonságosak?
— Nem tartom az állataimat ketrechen.
— Gondoskodják sürgősen megfelelő vasketre-
cekről. Ki eteti az egész állatseregletet?
— Hát mi magunk...
— Önök? Csupa öreg ember?
— Igenis.

— Ez veszedelmes, úgy az állatok, mint az apo-
lószemélyzet szempontjából. Az ilyen vad bestiák-
nak fiatal és hozzáértő emberek felügyelete alatt
kell állniok. Hány állata van összesen
— Nyolcezer-nyolcszáz. Ebben a számban már
az apróbb állatok, úgy mint bolhák, tetvek, sváb-
bogarak, stb. is benne vannak.
— Akkor ezertétszáz felügyelőre van szükség.
A hajó belseje honnan kapja a fényt?
— Két ablakon keresztül.
— Hatvan láb hosszú bárka és csak két abla-
ka van? Ez igazán különös. Be kell vezetetni a vil-

Argetoianu miniszterelnök: A kisebbségek számára igazságos és egyenlő elbánást akarunk biztosítani

Szigoru semlegesség, a belső rend megszilárdítása és a régi kormánygondolatok folytatása, az új kormány célkitűzése

Bucurestből jelentik: A saffó munkatársak kérésére Argetoianu miniszterelnök nyilatkozatot adott és az újságírók kérdésére válaszolt.

— Nyilatkozhatik-e miniszterelnök úr az új kormány által követendő útról?

— Új kormány? Nem is lehet szó tulajdonképpen új kormányról. Ha egy történelmi fejlemény akarok körülírni, kijelenthetem, hogy Romániában semmi sem változott és mindössze annyit történt, hogy új tartalékokkal egészült ki az ország, a király körül tömörült és az országgalatában álló csoport. A rendszer jellegzetességét az 1938. márciusi alkotmány adja meg. A rendszer a Korona tekintélyén alapul és a bizseret a Nemzeti Újjászületés Frontja támogatja, amely az egész közvélemény tükre. Ennek a rendszernek a folytonosság a jellegzetessége. A mai kormány a tegnapi kormány művét folytatja, mint ahogyan a holnap kormányja a ma kormányának munkáját fogja továbbvinni. Ennek a folytonosságnak legbeszédesebb bizonyítékának a kormányának az összeállítása, amely kiemeltemmel megalakult és tegnap este letette esküjét. Ami a belső problémákat illeti, ugyanaz a csoport fejtett ki nehéz munkát eddig is és ez lesz majd tovább ugyanolyan munkabírási-hozgy megvalósítsa a megkezdett programot.

KI KIVÜL BÉKÉT AKAR, BELÜL KELL BÉKÉT TEREMTENIE?

— Ami a külpolitikát illeti, Gafencu Grigore felmenté a külügyi tárcá élén, biztos kezességének, hogy ezentúl is a legszigorúbb semleges útján haladunk. Annak, aki kívül békét akar, a belső békét is biztosítania kell.

— Azok a tradíciók, amelyeket képviseltek, amint múltam, minden polgár számára annak hegyvázódásnak biztosítékát kell adják, hogy míg, amíg a kormány élén leszek, nem lesz eltérve a legesélyesebb eltérés sem a rendtől, a jogalomból és fegyvertől, amelyre oly nagy szükség van azokban a nehéz időkben, amelyeket átélünk. Ki kell irtani még a magját is azoknak a hazaféltelenségeknek és féltelenségeknek, amelyek megkísérelték megzavarni a mi annyira jó és imes népiünk esztét.

— A fedélzetre szereltessen fel néhány ivlámlás. Ezeröttszáz darabot. Hány szivattyuja van?

— Egy sincs.

— Mihez kezdene, ha a hajó léket kapna? Tesz szivattyukról gondoskodni. Miféle erő hajtja a hajót?

— Istenem — semmiféle. Magától fog uszni...

— Hát ezt hogy képzeli? Minden hajót vagy trolit, vagy gőz hajtja... Milyen a bárka kormányozása?

— Nincs kormányja.

— Akkor hogyan irányítják?

— Sehogyan.

— Szeretlenszen fel kormányt, de szakaszterüen. Hány kormányzó van?

— Hány? Egy sincs.

— Hát kell, legyen. Enélkül a biztosíték nélkül az ilyen nagyméretű bárkának utrakelnie. Hány mentőcsónakuk van?

— Egy sem, uram.

— Huszonötnek kell lennie. És hány mentőcsónak?

— Egy sem.

— Kétezer kell. Mennyi ideig fog tartani a hajó útja?

— Tizenegy, vagy tizenkét hónapig.

— Kétszáz hosszú idő. Ilyen nagy utra ez a hajó látszik alkalmasnak. De még valamire figyelmeztetem. Gondolt-e arra, hogy Csikigó az amerikai kontinens belsejében fekszik, ahová ilyen bárkával nem juthat el?

— Csikigó? Amerika? Hol van az? Én nem tudom megmondani!

— Komolyan mondja? De hát mihez szándékoszik kezdeni ezzel a rengeteg állattal, ha nem a megkísérelésre viszi? Talán valamelyik állatkertnek adja eladni?

— Dehogy is! Csak azt akarom, hogy szaporodjanak!

— Minden románhoz fordulunk és mind egyiktől, kicsinytől és nagytól egyaránt azt kérjük, hogy egy lélekkel és egy akaratval tomorrujak uralkodók körül, mert csak mindannyiunk egyesülésével nézhetünk majd szembe azokkal a nehézségekkel, amelyek reánk leselkednek.

— Ezekben a pillanatokban minden románra fel kell tennie bármilyen személyi vagy ideológiai szenvedélyt, fel kell szabadítani magukat minden haszontalan, örökös kapcsolatától és váltól vállóhoz vetve kell a Korona és az ország zászlaja körül tömörülniük.

ELISMERÉS A KISEBBSÉGEK EGYÜTTREJÖZÉSÉRE

— Az etnikai kisebbségek — amelyek mindegyike számára igazságos és egyenlő elbánást akarunk biztosítani, olyan elbánást, amely tisztelhetlen tartsa jogos igényeket egységes államunk fejlődésében —, ezek az etnikai kisebbségek azokban a fájdalmas órákban, amelyeket átélünk, a trón és a haza iránt érzett törhetetlen hűségükről tettek tanúbizonyságot. A szolidaritásunk ezért a fényes bizonyítékáért öszintén elismerésünket fejezzük ki.

— Mindannyian tisztában vagyunk azokkal a nehézségekkel és szükségletekkel, amelyekkel ezekben a válságos időkben, amikor minden erőnk mozgósítása szükséges, a falusi és városi munkásrétegek küzdenek. Minden lehető el fogunk követni annak érdekében, hogy segítségükre legyünk és terheiket könnyítsük.

— Engedjék meg, hogy azzal a reménnyel fejezzem be szavaimat, hogy az a felhívás, amelyet rövid időn belül az országhoz intézünk, meg hallgatásra talál és minden jóakarató ember a Nemzeti Újjászületés Frontjában tömörülni, amelynek irányítása és fejlesztése érdekében külön miniszteri tárcát létesítettünk. Engedjék meg, hogy itt be is fejezzem. Abban a szózatban, amelyet az országhoz intézünk és most készítenek elő, mind a mondandóvalunkat közöljük. Hígyjék el, hogy őrül állunk és át vagyunk hatva teljes felelősségünkkel — fejezte be nyilatkozatát Argetoianu miniszterelnök.

— Oh! Ugy találja, hogy még nincs elég állat a földön?

— Most van. De azok kivételével, amelyeket a bárkámra vettem, a világ minden állata el fog pusztulni az özönvízben.

— Vízözön jön?

— Igenis.

— Biztos ebben?

— Tökéletesen. Negyven nap és negyven éjjel fog esni az eső.

— Ettől nem kell megijedni uram. Ez nálunk, Angliában gyakran előfordul.

— De a mostani nem ám olyan közönséges eső lesz. A víz még a hegyek csucsát is el fogja borítani. A szárazföld eltűnik.

— Köztünk szólna, kár hogy ezt emítette uram, most már ragaszkodnom kell ahhoz, hogy a bárkáját gőzhajóvá alakítsa át. Ilyen meteorológiai kilátások mellett örültsz volna vitorlásbárkán hosszabb utra indulni. Egyébként gratulálok művészetéhez. Ha jól érttem, ez az első hajó, amelyet ön tervezett?

— Becsületszavamra a legelső. Ugy fogtam hozzá bárkám építéséhez, hogy a hajóépítés mesterségének még az alapelveiről sem volt fogalmam!

— Figyelemreméltó munka, nagyon figyelemreméltó... Azt hiszem, szerte az óceánon sehol sincs még egy ilyen ujszerű és különös hajó.

— Nagyon hízog, amit mond uram, igazán nagyon hízog. Az ön látogatása itt a bárkám, egyike lesz legkellemesebb vízözön előtti emlékeimnek. Fogadjja nagybecsülésém kifejezését, mély-séges hálámát és... Isten önnel! Indulok!

— Indulni akar? No nem, azt már nem. Arról szó sem lehet!

Az angol felügyelő fáradhatatlan udvariassággal újra is újra biztosítaná Noét legmesszebbmenő jóindulatáról, de semmi szín alatt sem adna neki engedélyt arra, hogy bárkájával utrakeljen!

Hétfőn kezdődnek Temesvároft a légvédelmi tanfolyamok

A légvédelmi tanfolyamok, amelyeken minden hét és hatvan esztendő közötti férfiak és nőnek részt kell vennie, hétfőn, október 2-án kezdődnek Temesvároft. Minden ezon korban levő temesvári lakos köteles évente huszonnégy tanfolyami órárt résztvenni és pedig havonta kettőn. Mindenkinék tetszésére van bizva, hogy a tanfolyamon mikor jelenik meg, de a hallgatott órákról és minden személyről pontos kimutatás készül. Azokat, akik a tanfolyamok látogatását elmulasztják, a törvény értelmében 500 leitől 3000 lejig terjedő pénzbírsággal és egy naptól egy hónapig menő elzárással sújtják.

Előadások hétfőn, kedden, szerdán és pénteken vannak délelőtt tiztől tizenkettőig és délután négytől hatig.

A Belváros és a Mehala számára a belvárosi, a Gyárváros számára a gyárvárosi, az Erzsébetváros és Józsefváros számára a józsefvárosi tüzoltóság-on tartják a légvédelmi előadásokat. A hét éven alóli gyermekeket és a hatvan éven felüli személyeket háboru esetén falvakban helyezik el és ezért azok nem vesznek részt a légvédelmi tanfolyamon. A hatvan éven felüli egyének azonban, ha háboru esetén a városban kívánnak maradni, a tanfolyamokon résztvehetnek. A tanfolyam elméleti és gyakorlati lesz és elsősorban a gézálarcok használatára, a fedezékekben való tartózkodásra és a bombatámadások esetén esetleg támadó tüzek oltására vonatkozik.

Az iskolás gyermekek, valamint a nagyobb vállalatok tisztviselői és munkásai, akik számára az iskolákban és a vállalatok telepein külön tanfolyamokat rendeznek.

ezen a mostani tanfolyamokon nem kötelesek résztvenni. A kisebb kereskedelmi és ipari vállalatok azonban kötelesek tisztviselőiknek és munkásainak alkalmat nyujtani, hogy a tanfolyamokon résztvehessenek. Azt a munkaadót, aki ezt nem teszi meg, szigoruan megbüntetik.

A SCALA slágere!

Kozákok

VERA KORÉNE
CHARLES VANEL

DON — KOZAK — KÖRUS

Az idei szezon legjobb filmje!

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre á.

Az én szokásom

Vendég voltam egy kitűnő háznál, sok más vendéggel együtt. Elég mulatságos volt és ugyanakkor elég unalmas. Egyszerre csak megláttam az asztalt, aki az őrök feltekintésére eszébe szedte össze. A gallériján ezüst malack, a kezén fehér órnasztyű. Az asztal is tíz év óta ismerem, mint a gazdát. Megszólítottam. És beszélgetni kezdtünk a világ dolgairól, mint két barát, mint két vendég, a szalon sarlójában. Teljes öt percig akadályoztam meg az asztalt, hogy a mulatságát végezze, észre is vettem, hogy kezd ideges lenni, erre elbűcsiztam vele és egy szmókingos urhoz csatlakoztam, aki ott állt a közelben, figyelt és amikor hozzáléptem, nem minden él nélkül megjegyezte:

— Mega diskurált az inassal!

— Igen! Diskuráltok! — feleltem egy kissé tárnadélag és magamban gondolkozni kezdtem a titelményem.

Isten látja nálam, soha nem híztelegtem senkinek, akinek okos lett volna híztelegni. Sőt valami rajótságos belső tulajdonságomtól fogva, mindig is inkább mindenkét, akinek hatalom van a kezében. Unom a hatalmasokat, félek tőlük. Ugy értem, hogy hi magyok szolgálatra szeszélyeinek és durvaságuknak. Talánynak találok az árat, amelyet kegyelvért kell fizetni.

Eltelen, ha visszamézek az életembe, be kell vallanom, hogy rengeteget udvaroltam és híztelegtem olyanféle embernek, akik nem szoktak szmókingban vendégségre járni.

Ha a csengőm elromlik és eljön hozzám az elektrotechnikus-segéd, igyeleksem, hogy jól érezze magát nálam. Nem szeretem, ha a pincérek és szoforok tisztelnék, rengeteget fáradoznak, hogy egy korom, öreg, embergyűlölő lóindírt barátomnak nyergeljek meg. És így tovább. Voltaképpen tizenöt év csas korom óta nincs családum. Hotában lakom, velőgy-lőben eszem. De nem hiszem, hogy lenne valahol egy lusta szobalány, vagy ügyetlen borfő, akit megbánhattam volna vagy aki érezhette volna viselkedésem, hogy ő engem a „pencéért szolgál ki”.

Jól tudom, hogy ez félig-meddig betegség. De mit csináljak, ha így alakult ki természetem? Nem is tudom, hogy miért? Értelmű alapon, meggyűlö-désből? Lehet. De az is lehet, hogy érzelmi alapon, emlékeim miatt. Ugyanis egészen fiatal koromban irtózatos nyomorom mentem keresztül. Tizenöt éves koromban Aradon voltam fizetés nélküli újságíró-gyárolt, a vasfestőes kezű szedőktől pumpoltam cigarettát, egy cipészegédnél láttam hozomra és éhenhalhattam volna minyáért pályám kezdetén, ha az aradi pincérek nem nyitottak volna a számomra szerény hitelt!

Hunyady Sándor.

— Elutazik Moszkvából a lengyel követség személyzete. Moszkvából jelentik: A lengyel követség Moszkvába akkreditált követe és a követségi tisztviselők október 1-én elhagyják a Szovjet-unió területét és ideiglenes jelleggel Finnországba távoznak.

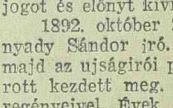
— Negyvennégy német hajó menekült orosz kikötőkbe. Amszterdamból jelentik: Több holland utas, akik a háború kitörésekor a Baltenhagen nevű német hajón tartózkodtak, most érkeztek meg Hollandiába és elmondották, hogy ez a hajó az Észak-Oroszországban levő Murmanszk kikötőbe menekült. Ugyanebben a kikötőben tartózkodik a Brema és még negyvenkét más német hajó.

Október 1 Vasárnap Regina Malvin, Anania

1791. október 1-én nyitották meg Párisban a nagy francia törvényhozó gyűlést. A forradalom megszüntette Franciaországban a rendi országgyűlést és az új parlament tagjait képviseleti alapon választották meg. A történelem folyamán ez volt az első választott országgyűlés.

1880. október 1-én indult meg Kolozsvárott az Ellenzék című napilap. Az Ellenzékét Bartha Miklós, a kiváló magyar közíró és politikus alapította. A lap, amely az erdélyi magyarság egyik kitűnő közlönye, a jövő évben üli meg fennállásának hatvanadik évfordulóját.

Október 2 Hétfő Petre, Ciprián

1868. október 2-án született Mahatma Gandhi, a hinda nép nagy vezére. Gandhi indította meg a hinduk nemzeti mozgalmát és az angolokkal szemben sikerült a hinduk számára jogot és előnyt kivívnia.

1892. október 2-án született Kolozsvárott Hunyady Sándor író. Iskoláit Budapesten végezte, majd az újságírói pályára lépett, amelyet Kolozsvárott kezdett meg. Hamarosan feltűnt tárcáival és regényeivel. Évek előtt Budapestre költözött, ahol tágabb tere nyílt irodalmi munkásságának. Szindarabokat is írt, amelyek közül a legismertebb a Feketeszáru cseresznye. Több munkáját megfilmesítették.

Megnyit a VICTORIA BÁR

(volt ROYAL)

elsőrendű műsorral és SITARIU énekes zenekarával. Szolid árak!

— Letartóztatták Fritz Kuhnt, a német-amerikai egyesület vezetőjét. Newyorkból írják: Fritz Kuhnt letartóztatták, mert a német-amerikai egyesület terhére sikkasztott. Eddig ötezer dollár kaució ellenében szabadlábon lehetett, most azonban az ügyész ötvenezer dollárra emelte fel a kauciót. Fritz Kuhn vasárnap este nagygyűlést hívott össze az egyik városrészben és ott beszédet akart mondani.

— Németország felveszi a légi összeköttetést több országgal. Berlinből jelentik: Október első napjaiban újból üzembe helyezik Németország légi összeköttetést Svédországgal, Dániával, Olaszországgal és a Balkánállamokkal.

— Lengyelország bíborosa a pápa előtt. Castelgandolfóból jelentik: Öszentsége, a pápa szombatn reggel Hlond bíborost fogadta, aki Lengyelország szentszéki követének társaságában jelent meg a Szentatya előtt. Résztvevő a kihallgatáson a római lengyel kolónia számos tagja is. Öszentsége, XII. Pius pápa a megjelentekhez megindító vigasztaló szavakat intézett és apostoli áldásban részesítette valamennyijöket.

— Hitler szerencsekívánatai Franconak. Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér szerencsekívánatait fejezte ki táviratilag Franco tábornoknak annak a napnak évfordulója alkalmából, amelyen Spanyolország vezetését átvette.

— A basarabiai rádióadó orosz nyelven is közvetít híreket. Bucurestiből jelentik: Szeptember harmincadikától kezdve a Radio Basarabia. 212.8 hullámhosszon dében 12 órától 1 óráig és este 9-től féltizenegyig zenei programot ad, utána rádióhíreket román és orosz nyelven.

— Építő munka Olaszországban. Rómából jelentik: A Duce elnökletével összeült minisztertanács egész sor, az ország belügyeire vonatkozó ügyet tárgyalt, amelyek közül a legfontosabbak: Nettania néven új község létesítése. Anzio és Nettuno község felhasznalásával. Ezek a községek a római provinciához tartoznak, most összeolvasztatnak és egvíttesen 18 ezer lakosú helységet alkotnak majd. A mezőgazdaság nemzeti újászületését irányító szolgálat átalakítása is megtörtént. A líbiai katonai jogszolgáltatás reformja, ami Kalotafikára is érvényes. Az ügyvédek és féltizenegyik számára agkori nyugdíj létesítése volt még a minisztertanács témája.

— Kinevezések a városnál. A város vezetősége október elsején kezdődő hatállyal Floca Iont és Sentomosan Annát ideiglenes tisztviselő rangban gépirótnak nevezte ki. Ugyanokak kinevezték a várososhoz védőnőknök, Topan Rosaliat és Musan Victoriát.

Visszavonul Garbo?

Newyorkból jelentik: Az egész filmvilágban felkötő hatást váltott ki Garbónak az az intézkedése, hogy már nem is titokban, hanem majdnem teljesen nyíltan árúlja amerikai ingóságait. Megbit-tai állítólag már meg is kezdték a tárgyalásokat néhány bankvállalattal. Ugyanekkor Garbo is megbízottai Svédországban megfelelő birtokot keresnek és megkezdték a Garbo-villa átalakítását. Garbo visszavonulásáról suttognak Hollywoodban is, amit az is bizonyítana, hogy a nagy színésznem fogadta el egy új film főszerepét.

(—) Jól sikerült Temesvárott a légvédelmi gyakorlat. Temesvár területén tegnap délelőtti légvédelmi gyakorlat volt. Tizenegy óraker adták meg a jelt a gyakorlat megkezdésére és a szírnákugása után kiürültek az utcák. A járművek megálltak, a közönség pedig a legközelebbi menedékhelyre sietett. A gyakorlat idején a közhivatalokban szünetelt a munka és a tisztviselők is a légoltalm fedezékbe vonultak. A légvédelmi gyakorlat jól sikerült, mert a közönség rendben és fegyelmetlenül teljesítette az utasításokat. A gyakorlat befejezését jelző szírnákugás után ismét megindult az uccának a rendes forgalom.

(—) A gyárvarosi római katolikus egyházközség búcsúünnepélye október nyolcadikán lesz. A színtőhelyek előjegyvezetők 6. és 7-én délután 3 óra között a Coronini-térfi egyházközségi irodában.

(—) Az evangélikus egyház presbiteri konferenciája, amelyet október 2-ra hírdetett, közbéti hivatali elfoglaltság miatt elmarad. A konferencián másnap, október 3-án, kedden este nyolc órak tartják meg a megadott programmal.

(—) A temesvári érettségi vizsgák újabb eményel. A Diaconovici Loga liceumban múlt héti bizottság előtt a piarista liceum végzett növendékei közül a következő jelöltek tették a vizsgát: Oprea Vasile, Popovici I. Schultz József, Tóth Sándor és Trusz Sándor. Banatia végzett növendékei közül a következők nyilvántartották érettet: Albert Mátyás, Frey Andri Friesenhahn Imre, Gerstenengst József, Lands Henrik, Ludvig Gáspár, Metzger Jakab, Missa-ván és Petri József.

— Aldott állapotban levő nők, ifjú anyák többgyermekes asszonyok a mindig kellemes láttermészetes „Ferenc József” keserűviznek egész mérsékelt adagokban való használatát által igen könnyű és hig ürülést, úgyszintén rendes g-mor-és bélműködést érhetnek el. Kérdezze meg a orvosát.

(—) Ingyenes angol nyelvtanfolyam kezdő hétfőn a Magyar Házban a harmadik emeleten. A tanfolyam minden hétfőn és csütörtökön este nyolc órakor van és jelentkeznit ugyanezen napon lehet.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATAI

Vasárnap, október 1-én a szolgálati beosztás következő:

A I. kerületben a Libertatii téren levő Jahn K. gyógyszerár

A II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszalis gyógyszerár és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszerár.

A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerár.

A IV. kerületben a Dragalina téren levő Csiga gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és a kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó szakai szolgálatot tart.

Hétfőn, október 2-án a szolgálati beosztás következő:

Az I. kerületben a Bratianu téren levő G gyógyszerár

A II. kerületben a Stefan cel Mare utcában levő Jahn R. gyógyszerár

A III. kerületben a Carol uton levő M gyógyszerár

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Craciun gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és a kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó szakai szolgálatot tart.

Mozi

M Ű S O R :

Vasárnap és hétfő.

APOLLO: A marokkói hős (francia film.)

CAPITOL: A kalandornő (francia film.)

CORSO: Extázis (német film.)

SCALA: Kötők (francia film.)

Hír és meleg

Koppenhágából írják: Köztudomású, hogy a gőzfűtés ellen sokan panaszkodnak, hogy a szoba levegőjét túlságosan kiszáradtja és ezáltal a légzőszervek könnyebben megbetegedését idézheti elő. Most egy dán orvos azt állítja, hogy a gőzfűtés a dán nők túlságosan elhíjazódásának is az oka. A dán orvos szerint a gőzfűtés egyenletes melege erősen befolyásolja az anyagcserét és ezáltal elősegíti a zsírképződést. Csupán a közönséges kályhafűtés adhatja vissza asszonyaink karcsú vonalát. — Jelenti ki meggyőződéssel a koppenhágai orvos, akiről egyes újságok azt írták, hogy valószerűleg valamely kályhagyárnak a reklámszolgálatában áll.

— Dúsgazdag német herceg esett el Lengyelországban. Berlinből jelentik: Victor Rati-bor és Körvei hercege, az egyik legnagyobb német vagyon örököse, mint hadnagy, 23 éves korában, a lengyelországi harcokban elesett.

— Új magyar iskola Bucarestben. Bucarestből jelentik: Filó Ferenc dr. országgyűlési képviselő a bucurestii magyar református egyházközség nevében kihallgatáson jelent meg a nemzetnevelésiügyi minisztériumban, amely alkalommal még egy magyar előadási nyelvi elemi iskola felállításának engedélyezését kérte. A kérelmet soronkívül elintézték és az új elemi iskola a főváros Bellu nevű negyedében már meg is kezdte működését.

— Akinek a vérnyomása magas és szív működése rendetlen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

(—) A jegyzői tanfolyam megnyitása. Megirtuk, hogy Temesvártól a királyi helytartóság fennhatósága alatt jegyzői tanfolyam nyílik meg, melynek hivatása a Temes tartomány községei számára új jegyzői nemzedéket nevelni. A tanfolyam igazgatója Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezetőtanár, tanárai pedig bírákból, rendőrtisztekből, valamint közigazgatási és pénzügyi szakemberekből kerülnek ki. A jegyzői tanfolyam ünnepélyes megnyitása ma, vasárnap délután tíz órakor ünnepélyes keretek között megy végbe a királyi helytartóság dísztermében.

(—) FELHÍVÁS ELŐFIZETŐINKHEZ. A gazdasági helyzet minden vállalatra súlyosan nehezedik. Sokszorosan éri ezt a sajtó is, amelynek kiadásai megszorodtak, bevételei pedig csökkentek. Azzal a kérelemmel fordulunk a DELI HÍRLAP előfizetőihez, hogy előfizetési hátralékaikat szíveskedjenek haladéktalanul beutalni. Ez most azért is időszaki, mert október első felétől új évnegyed közeledik. Az előfizetési hátralékokat nem tarthatja nyilván a kiadóhivatal és ezért szükségesnek tartja azok kiegyenlítését kérni. Minden szellemi és anyagi erőnkkel azon vagyunk, hogy olvasótáborunkat kielégítsük és mindenkor szolgáljuk. Kérjük, hogy az olvasók ezzel szemben munkánkat azzal méltányolják és támogatják, hogy előfizetésüket pontosan rendezzék.

— Szász Pál és Bartha Ignác kihallgatása Cornateanu földművelésiügyi miniszternél. Bucurestiből jelentik: Szász Pál dr. az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnöke és Bartha Ignác dr. országgyűlési képviselő szombaton látogatást tett Cornateanu Mihai földművelésiügyi miniszternél. A megbeszélés során Szász Pál dr. ismertette a romániai magyar gazdátársadalomnak álláspontját a céhtörvényvel kapcsolatban. Szőnyegre került a mezőgazdasági mozgásház törvényjavaslata is. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnöke bejelentette, hogy a magyar gazdátársadalom készséggel vállalja a törvény végrehajtását.

(—) Orvosi hír. Dr. Bickel András ismét rendel belbetegeknek, gyomor-, bél-, és cukorbetegségek részére. III., Bulev. Carol 11/a. szám alatt.

(—) A rendőrkészlet közleménye. A temesvári rendőrkészlet közli, hogy Sighiso-reanu Mircea segédkomiszárus nem tartozik már a rendőrség kötelékébe.

(—) A kísérletező diák halálai. Dobosan Valeriu 15 éves, Romulus-uca 54. szám alatt lakó diák valamilyen vegyi anyaggal kísérletezett, amely felrobbant. A diák mindkét kezén és lábán megsebesült. A mentők kórházba szállították.

(—) Halálhírek. Meghaltak: Kratochwill Katalin született Merschbach 51 éves, Schmidt Terézia született Bachmann 74 éves, Colompar Trifu 61 éves.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be. László Mária, Ferch Éva, Balaban Emeric.

Mesterséges árvíz idéztek elő a kínaiak

Tokióból jelentik: A külügyminisztérium egy szóvivője kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy az a hír, mintha Anglia és Japán között rövidesen felvennék a tárgyalások fonálát, nélkülöz minden alapot. Az angol kormány semmiféle kezdeményezést nem tett ebben az irányban a japán kormánytól. A külügyminisztérium szóvivője kijelentette azonban, hogy ha Anglia óhajta az új tárgyalásokat, Japán készen áll arra, hogy az ilyen természetű óhaj megvisszajárja. (Rador.)

NINCS BÉKESÉG AZ AMURNÁL

Londonból jelentik: (Dunaposta.) A Domei Iro-

da újabb japán-orosz határcsúfenszről ad hírt. Egy szovjet gőzös és a szovjet határőrség a szibériai határ közelében tüzeltek az Amur folyón vitorlázó Choan Maru nevű mandzsu gőzösré. Oroszország ezenkívül újabb önkéntes csapatokkal is erősíti a kínaiak ellenállását.

HUNAN TARTOMÁNY ARVIZ ALATT

Sanghalból jelentik: (Rador.) A Hunan tartományban a mesterségesen előidézett árvíz következtében 200 ezer ember fedél nélkül maradt. A tartomány fővárosát katasztrófa fenyegeti. A lakosság a házak tetelére és a fákra menekült az áradat előtt.

LEGUJABB

A lengyel kormány megalakulásának részletei

Párisból jelentik: A párisi lengyel nagykövetség hivatalosan közli, hogy Moscicki elnök szeptember 26-án bejelentette lemondását és az 1935. évi április 23-iki lengyel alkotmányjogi törvény alapján Raczkiewiczet nevezte ki esetleges utódjának. A Monitor Polska szeptember 29-én Párisban megjelent 214. és 217. számában hivatalosan kihirdeti a lemondást.

Ennek alapján Raczkiewicz átvette az elnöki tisztet és a hivatalos esküit a párisi lengyel nagykövetségen szeptember 30-án tette le.

Utána rendeleti úton lemondatta a Skladkovszky-kormányt, amely nincs abban a helyzetben, hogy a hatalmat gyakorolhassa. Egyidejűleg kinevezte Sikorszky hadosztály-tábornokot miniszterelnökké.

Sikorszky egyúttal a hadügyminiszteri tisztséget is átvette. A miniszterelnök előterjesztésére a köztársaság új elnöke kinevezte Stronszky tanárt tárcanélküli miniszterrel és miniszterelnökhelyettesé, míg

Zaleszkyt külügyminiszterrel és Koc Adámost pénzügyminiszterrel.

A kormány másik három tagja közül az egyik szociálista, a másik parasztpárti és a harmadik nemzeti munkafrontbeli.

Ugy a köztársasági elnök, mint az új kormány tagjai valamennyien Párisban tartózkodnak. Raczkiewicz 55 éves ember és a lengyel politikai élet egyik legmarkánsabb és legismertebb alakja. Sikorszky miniszterelnök a lengyel nemzetgyűlésen az ellenzéki képviselők jelentékeny alakja volt. A német-lengyel háború kitéréselőre már, mint régi legionista ment a harcra. Szeptember 8-tól 12-ig a lengyel déli hadsereg parancsnoka volt, majd a vezérkarhoz rendelték és már szeptember 16-án valamennyi lengyel haderő főparancsnokává nevezték ki. Ekkor el is utazott Lembergbe, hogy átvegye a csapatok vezetését, de

az orosz támadás hírére, belátva, hogy az ellenállás hiábavaló, visszafordult és a határon átkelve Romániába ment.

Onnan jutott ki Párisba.

(—) A MAGYAR NEPKÖZÖSSÉG GYULAY JÁNOS TEMETÉSEN. A Magyar Népközösség és az erzsébetvárosi egyháztanács elnöksége felhívja tagjait, hogy a ma, vasárnap délután négy órakor, dr. Gyulay Jánosnak a józsefvárosi temetőben végbemenő temetésén lehetőség teljes számban jelenjenek meg. — Gyulay János dr. elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címen szegény magyar iskolásgyermek felruházására a következő adományok folytak be eddig: Lőrincz István 500 lei, Sárga Gyula 500 lei, Kubán Endre 100 lei.

(—) Két újabb pályázó a mozilgazgatói állásra. Megirtuk, hogy a temesvári városi mozik igazgatói állására öt pályázatot nyújtottak be. A pályázatok száma tegnap délig. — amikor a pályázatok határideje letelt — kettővel megszorodott. Pályázott az állásra Grozavescu Cornel, aki a múltban már éveken keresztül közmegelegedéssel vezette a városi mozikat és Cheveresan-Surdu Elena, Cheveresan Dimitrie tanár, a Corso-mozi tulajdonosának felesége, aki maga is élénk részt vesz a mozi vezetésében.

A gázvédelmi tanfolyam

résztevői részére

törzskönyv

valamint az ahhoz szükséges „Adeverinta” kapható a

MORAVETZ

könyvkereskedésben

Telefon: 29—70.

(—) Változások a szerb hitfelekezeti iskoláknál. A görög keleti szerb egyházmegyei iskolai hatóság a szolgálati korhatár elérése következtében nyugdíjazta Starasolsky Vera Temesvár-belvárosi igazgatónőt, Milankovics György aradi tanítót, Malekics Nikola fenlaki tanítót, Malekics Katalin fenlaki tanítónőt és Urzics Darinka rovinei tanítónőt. A Temesvár-belvárosi szerb iskolához Fenlacski Vida mehalai tanítót helyezték, a mehalai iskolához pedig Adamov Lázár tanítót került Fényről

(—) A katonai előképzés felügyelőségének közleménye. Az előzetes katonai kiképzés Temes-torontálmegyei felügyelősége árjelést írt ki gabonamentiek és takarmányok szállítására. A feltételek október első felétől kezdve megtekinthetők a felügyelőségnek a megyei prefektúra épületében lévő helyiségében. A benyújtott árajánlatok felett október negyedikén döntenek.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötötték házasságot: Berg Lajos hangszerész, és Láng Katalin, Geiger Zsigmond utazó és Mariesiu Haica, Kiss István asztalos és Schmidt Mária, Bezula József asztalos és Marx Erzsébet, Csillom András napszámos és Lé-nárt Katalin, Koszó János ügyes és Bercsenyi Erzsébet, Ormos Jenő kereskedő és Beamter René, Reiszter Mátyás szolga és Wolff Erzsébet, László Béla bogárné és Makkai Ilona, Kovács Ferenc cipész és Herczig Katalin, Vladulescu Ioan asztalos és Veres Zsuzsanna, Vörös József ezüstműves és Illy Mária, Frühwald Mátyás cipész és Arany Irén, Cas Stefan szolga és Pavel Anghelina, Strenger Ioan vasöntő és Gialvezan Elisabet, Volcinschi Alexandru kovács és Frankovszki Erzsébet.

(—) Esküvő. Tegnap délután kötött házasságot az anyakönyvi hivatalban Gottlieb Iosif Constantin kalapgyáros Burdia Eleanaval, Burdia Constantin temesvári lapszerkesztő leányával. Az egyházi esküvő tegnap este hét órakor ment végbe az erzsébetvárosi görög keleti templomban. A násznagy tisztelet Table Nicolae dr. városi főjegyző és felesége töltötték be.

(—) A háborús és nemzetközi események híri tükré az újság. A mai ember újság nélkül olyan, mintha tükör nélkül akarna borotválkozni és fésülködni. Fízessen elő hatvan leírt egy hónapra a Déli Hírlapra és minden helyi, országos és nemzetközi eseményről a legpontosabb értesítéseket kapja. Naponta csak két leibe kerül a Déli Hírlap, ha előfizet és emellett korán reggel lakásába kézbesítik az újságot. A napi eseményeken kívül, bőséges hírt, történelmi naplár, színes riportok, terjedelmes közgazdasági és sportrovat egészítik ki a lap tartalmát. Előfizetést bejelenteni lehet telefonon is: 28—10. szám.

Temesvári mester a román haditengerészet órása, aki Öfelsége jachtjának chronométerét is javította

Az ember megy, siet az uccán a dolga után és nyilvános óra mellett elhaladva, önkéntelenül is megnézi: mennyi az idő? Aztán összehasonlítja a nyilvános órával a zsebóráját, vagy a karkötő óráját és hozzáigazítja. Közben nem is gondol az órára, aki ezeket a kisebb-nagyobb időmérő gépezeteket csinálja, javítja, rendben tartja. Vagy ha eszébe is ötlük az óras, csak mint mesteremberre, iparosra emlékszik rá. Igaz, van sok ilyen óras, de az igazi óras, aki tisztában van a feladattal, hogy hivatása az örökkévalóságnak, a végtelenségnek emberi elme számára elképzelhető és felfogható egységeit mérni, több a mesternél. Az ilyen óras tudós és művész egy személyben.

Kevés temesvári ember tudja, hogy itt él közöttünk szerényen, visszavonultan és csak dolgozva egy ilyen művész-tudós óras. Nincsen fényes kirakatu üzlete, mert nem kereskedik órákkal, hanem csak készíti és javítja azokat. Földessy Kálmán a neve és ha Temesvárott nem is tudja mindenki róla, hogy mi mindent tud, annál jobban ismerik messzeföldön. Harminc esztendő előtt — amikor már huszonhárom éve úzte az órásságot — az erzsébetvárosi Doja ucca 44. számú házában egyik csendes udvari helyiségében telepedett meg. Egy közönséges láda volt akkor a munkaszéke. Idővel aztán ez a helyiség az ország első modernül felszerelt órásműhelye lett, ahol Földessy Kálmán vezetése mellett tucatnyi ügyes kéz foglalkozik.

1927. óta — mint arról a minisztérium hivatalos okirata bizonykodik — Földessy Kálmán a román haditengerészet megbízott órása. Erdékesen jutott ehhez a tisztséghez. Amikor az állami főhatalom változása után a Bánságot Románia és Jugoszlávia között megosztották és a végleges határt megvonták, mint az olyankor szokásos, nemcsak hosszmérteket, hanem tengerészeti kronométert is használtak. Ez az óra váratlanul elromlott. A tengerésztiszt, aki az órát kezelte, tíz-hús óránál járt, de egy se mert hozzányúlani a vagyontéző műszerórához. Végül valaki Földessyt ajánlotta. A tiszt elhozta az órát Temesvárra. A tengerésztiszt bizalmatlanul nézte Földessy Kálmánt és megkérdezte, hogy látott-e már hajókronométert?

— Bár volna annyi ezresem, — szöjt a felelet — ahányat már javítottam.

— Hol?

— Newyorkban, ahol hetenként legalább két ilyen óra került ki megjavítva a kezem között.

Földessy megvizsgálta a kronométert, megmondta, mi a baja és néhány nap múlva megjavította.

Eltelt néhány hónap és levél jött a minisztériumtól, vállalja-e a haditengerészet óráinak javítását? Alig ment el a válasz, megjelent a temesvári műhelyben egy magasrangú tengerésztiszt. Kíséretében volt két martóz hatalmas ládával. Abban kilenc hajókronométer volt. Mielőtt azonban a kilenc órát átadták volna, a tiszt — akinek Ringiopol a neve és aki alapos szakértő — alapos vizsgáztatásnak vetette alá Földessyt, aki kiállotta a vizsgát. Csak azután kapta meg a kilenc darab hajóórát. Az első megbízást állandósították és azóta állandóan dolgozik Földessy Kálmán a haditengerészetnek.

A múlt héten ismét megjelent egy tengerésztiszt nála. Carol király öfelsége jachtjának, a Luceafarulnak hozta el a kronométerjét. Elromlott. Javítása sürgős volt. Két napi és két éjjeli munka után a király öfelségének kronométere ismét kifogástalan állapotba került. A hajókronométert újból a helyére szerelték és Földessyvel a végzett munkáért közölték legteljesebb elismerésüket.

Voltak, akik áskálódtak hivatalos helyeken Földessy Kálmán ellen és megkísérelték megtisztelő megbízásától elűzni. Megindult a keresés más cég után, amely alkalmas volna a hajókronométerek javítására. Bucurestiben és más városokban akadtak óráskok, akik vállalkozni akartak erre a munkára. Megvizsgáztatták őket, megnézték teljesítőképességüket és az eljárás vége az lett, hogy a megbízást nem vonták meg Földessy Kálmántól, hanem kiadták neki a cikk elején említett hadügyminisztériumi igazolványt. Ez az okmány a legszebb elismerés Földessy Kálmán műhelyének harmincéves fennállási jubileuma alkalmából.

Az egyik villamos óra, amely a falon függ és hangtalanul működik, egyszerre hangosan kegyegyi a másodperceket. A villamos óra, amely rádióval van összeköttetésben, Hamburgból most adja a pontos időt. Földessy Kálmán két inasa készítette el ezt a villamos órát minden kerekével és csavarával együtt. Harminc éves jubileumát Földessy Kálmán úgy üli meg, hogy szép kivitelű villamos órát csinál és azt a városi zeneiskolának ajándékozza.

Modern 4 szobás lakás

UJONNAN EPÜLT VILÁGÁN. (BELVÁROS A ROM. KATH. SZEMINÁRUM KÖZELÉBEN)

november 1-re kiadó

BŐVEBBET A TÖRVÉNSZER FŐIGAZGATÓNÁL I. EM. 44. AJTÓ

A VILÁG

A DAILY MAIL a következő pályázatot hirdeti olvasói számára:

„Milyen biztonsági intézkedésekkel él elsőtűtés idején? Hogyan lehetne a sötétség óráit biztonságosabbá, kevésbé kényelmetlenné tenni? Talán te keletesebbi a Daily Mail ajánlotta intézkedéseket. Ötleiteit küldje be. A hasznos tanácsokat lenyomatjuk.”

A Daily Mail maga többek között a következőket ajánlja: zsebkendőt kötni a kocsai hátuljára; fehér kabátot viselni, cigarettázni, kis csengőt kötni a botra vagy esernyőre, fehér keresztet festeni a gázalarcos tászkára, fehér papírdarabot fűzni a kalap mellé vagy a nyakkendőre.

HERBERT HENRY Sidney Buffham greenwichi lakos azzal a váddal áll a rendőrbírószághoz, hogy ellopott egy hordozható légvédelmi óvóhelyet. Buffham úgy védekezett, hogy az óvóhelyet azért vitte el egy üres ház kertjéből, mert nem kapta meg a magáét, amit már régebben megrendelt. Eszébe sem jutott, hogy lopást követ el. A rendőrbíró Buffhamet felmentette azzal az indoklással, hogy nem akarta tartósan eltulajdonítani a kincstári óvóhelyet. A felmentés azonban nem jelenti azt, hogy mások utánozhatják példáját.

AZ ANGOL POSTA statisztikai kimutatást készített a háború kitörése előtti válságos héten feladott táviratokról. Kiderült, hogy a szeptember 2-vel végződő héten kétféle táviratot adtak fel — 800 ezerrel többet, mint normális időben. — A rekord-nap augusztus 25-ike volt. Ezen a napon 451.273 táviratot közvetítettek az angol postahivatalok.

AZ AMSZTERDAMI l'Algemeen Handelsblad hosszabb cikkben foglalkozik a holland-német határviszonyokkal. A cikk írója megállapítja, hogy Hollandia semlegességét szigorúan megőrzi és a német határzónában csak a Glanerbrug, Poppe, Axlitz és Zevenaar melletti átjárókon bonyolódhat le a forgalom. A határőrök biciklin és gyalog járnak végig az előírt vonalakat és örködnek, hogy a határmenti földek tulajdonosai se léphessék át Hollandia határát. A hatóságok intézkedésére nagy a rend és nyugalom Amszterdamban.

— Székrekedésekben szenvedő bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknél a bélmozgást reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar megélénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiűri, a vérkeringést szabadabbá teszi s a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Kérdezze meg orvosát.

Megsemmisült két és fél ezer éves templom

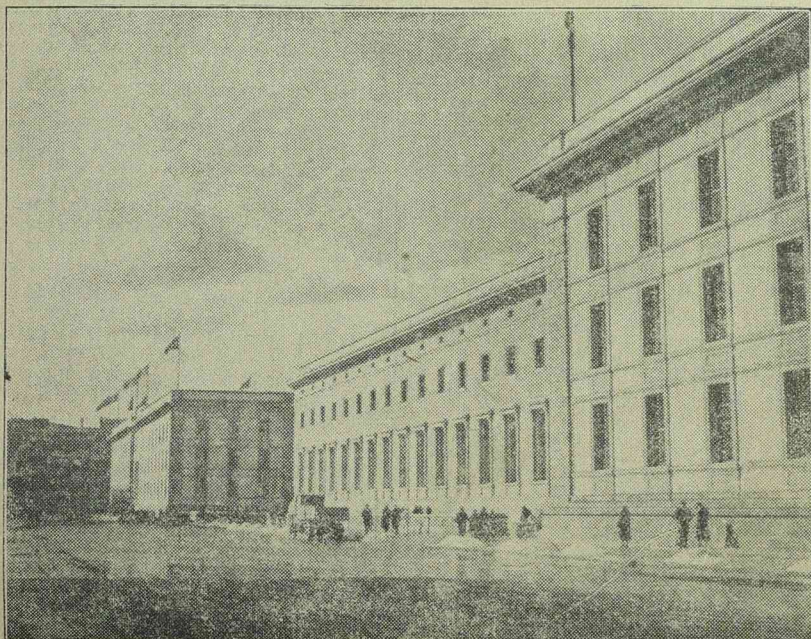
Stockholmból jelentik: A szovjet kormány rendeletére az országos archeológiai bizottság főfelügyelője összeállította azoknak az épületeknek jegyzékét, amelyeket a szovjet állam műemlékeknek tart. E jegyzék kapcsán a régészeti főfelügyelő beszámolt arról, hogy keresték Baku közelében Zarathustra utolsó templomát is, hogy műemlékek nyilvánítsák, azonban

a tíz évvel ezelőtt még teljes épségben lévő templomnak csak a romjait találták meg Sarachaniban.

Ez a templom körülbelül két és félezer éves

volt és hatalmas ötszögletű épületcsoporthoz tartozott. Két tornyában két és félezer év óta állandóan égett a natfatűz, úgyhogy sötét éjszakában száz kilométerekre látni. Zarathustrát hívó papok végezték itt a kultusz és messze Indiából és Perzsiából is idezarándokoltak a még megmaradt tűzimádó népek. Valószínűleg

a fanatikus papok rombolták szét Zarathustra utolsó templomát, mert az utolsó évtizedek nem kedveztek az ide való zarándoklásnak.

Világtörténelmi események színhelye a berlini új kancellári palota, amely hihetetlenül rövid idő alatt épült fel. Képiünk az UFA felvételében készült és fogalmat nyújt az új kancellári palota ábrázolásáról.

A cselekvő szeretet ismét életre hívta Józseffalvát

Vidám nótászó mellett két új életre hamvaiból a tüzvészujtotta
bukovinai magyar falu

Bálint József, az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség igazgatója, az ujjáépítési munkálatok helyszínre kiküldött vezetője küldte Józseffalváról ezt a közvetlen hangulatu irást:

Józseffalva, szeptember hó. Erdélyi olvasó, azt hiszed oly könnyen megy egy leégett falu ujjáépítése, mint ahogyan a terveket a zöld asztal mellett negrajzolták? Elvezetlek Józseffalvára, a porra-gés itáni negyedik hónapban. Józseffalvára, ahol a Főnix-madár meséje vált valóra s a cselekvő szeretet a pernye, az üszök és a hamu helyén új életet varázsolt...

EGYMILLIO TEGLA...

A téglavető telepen már csak a téglavetőgép kánja pöfékel. Mintha a dugattyu új dalt énekelne: az erdélyi testvérek áldozatkészségét magasztalná! Másodpercenként ontja a nyers téglát.

A telep többi része már csendes. Csak az agyagbányák hatalmas ásító torka beszél az új életről: „belőünk való az új Józseffalva!” És fenn a lombtetőn az új prostetűjű házak olyan vidáman kacagnak, mintha rábólintának: „Ugy van!”

Ezekbe az agyagbányákba mennyi könny hullott, verejték csorgott! Mennyi láb tört sebesre, vadat ki véresre. Egy porráégett falu népének verejtéke, könnye, testi és lélekfájdalma...

Egy millió téglát!... Még kimondani is sokat még lábba kiánsi, meggyurni, kézzel megformálni, felverni, megszáritani, kihordani!...

AZ ISTENSÉGITSI KANTOR MŰVÉSZE

Józseffalván nincsen egyetlen ültet, se korcsma, sem étkező helyiség, 300—400 munkásszám naponta mégis eszik s a falu népének is ennie kell. Molnár Ambrus istenségitési kántor a népkonyha vezetője. Csak egy télen járt iskolába, ahogyan ő mondja, de olyan aláírása van, hogy bárki megírígyelheti és jobban számol, mint a leggyakorlottabb fizetőpincér.

Rózsafüzér-ájtatosságok a temesvári katolikus templomokban

A temesvári katolikus templomokban ma, október elsején kezdődnek és egész hónapban át tartanak a Szűz Mária tiszteletére rendezett rózsafüzér-ájtatosságok. Az egyes templomokban az ájtatosságok rendje a következő:

A püspöki székesegyházban minden vasárnap délután hat órakor lesz ájtatosság és szentbeszéd, hétköznapokon a reggel hét óras mise keretében lesz az ájtatosság. A mai első prédikációt az egyik karkáplán tartja.

A blevárosi plébániatemplomban minden este hét órakor lesz ájtatosság. Ma, október elsején az első szentbeszédet Plesz József kanonok-plébános tartja magyar és német nyelven. A tőbbi napon csak ájtatosság lesz, de szentbeszéd nincs. Október első három napján ezenkívül Kis Teréz tiszteletére is lesz ájtatosság.

A gyárvárosi plébániatemplomban ma, vasárnap este hat órakor lesz ájtatosság és szentbeszéd. Az első német nyelvű szentbeszédet Pech K. Géza apátplébános mondja ma este. Hétfőre este hat órakor magyar nyelvű szentbeszéd lesz. Az ájtatosság a hónap folyamán páratlan napokon német, páros napokon magyar és mindenkor hat órakor kezdődik.

Az erzsébetvárosi plébániatemplomban ma, vasárnap este hat órakor lesz ájtatosság és német nyelvű szentbeszéd, tartja Pater Johannes. Az ájtatosság minden hétfőn, szerdán és pénteken német, kedden, csütörtökön és szombaton magyar nyelven lesz. Vasárnap és ünnepnapon az ájtatosság a szentbeszéddel ellenkező nyelven lesz.

A józsefvárosi plébániatemplomban minden este egyneved nyolc órakor lesz ájtatosság és szentbeszéd. Ma, első vasárnap német szentbeszéd lesz, holnap, hétfőn magyar prédikáció, azután a hónap végéig felváltva magyar és német nyelven. Az első két szentbeszédet Metzger Márton dr. prépostplébános mondja.

A mehalai plébániatemplomban vasárnap este hat órakor, hétköznapokon pedig félhat órakor lesz az ájtatosság. Ma, vasárnap az első szentbeszédet magyar és német nyelven Pater Imre tartja, utána ájtatosság.

Es milyen becsület! Naponként enn-ny embernek, fejenként husz leírt háromszot az enni! Ez művészet! Megtanulhatnák bárhol élő vendég éseink!

Délben két ember hatalmas huángokká keveri a nagy istben a puliszkát. Ennyi puliszkára nincs is lapító méretezve. A népkonyha ajtaját fordítják ki sarkából, azt terítik le tiszta kendővel s arra borítják ki az egy méter átmérőjű puliszkafőriást. Ehhez dusan fogy aztán a jó borjutokány... Nem szük a porciózás: aki nem lakott jó, kap még egy adagot.

ROMÁN, MAGYAR, NÉMET, LENGYEL ACSOK

Kell is a táplálék, hiszen kemény ez a munka... Acsook harmincheten vannak... Furiák, faragják, vésik a fenyőket. Istenségitésről van a legtöbb, de Józseffalva sem marad mögöttük. Akad közöttük román, német, sőt lengyel ács is. Egyik csoport farag, a másik ablak és ajtótokot készít, a harmadik csoport Czakó erdélyi, magyarfenesi vezető-ácsmester irányításával tetőszerkezetet állít össze. Egész sereg kész fal várja már a tetőt. Fél száz kőműves akkord-munkája versenyez. Lázos munka, hogy minél több legyen a köbméter. Van is számolni valója Kovács József kolozsvári munkavezetőnek. Tekintélyes, munkásember. Félnék is tőle. Reggel ő az első és álmukból is felriasztja a munkásokat, jözseffalvaiakat, ha építésről van szó. Nála nem „amerikázhat” senki. Még az istenségitési fuvarosok is félnék tőle, pedig ezek a kemény emberek nem igen ijednek meg az árnyékuktól...
Öreg cserepező simogatja az épületek tetején a

A jötevőkért száll az első fohász az új házakban

Alig készül el egy-egy épület, még rá sem teték jóformán az utolsó cserepet, máris bevonul a család. Hozzák a cökmököket a honuk alatt. De mit? Igazán semminek sem mondható, hiszen még az utolsó lapitójuk is elégett. Kovács József munkavezető lapitókát készítetett az asztalosokkal a deszkavégekből. Milyen örömet kelt egy lapító! Ez a kis négyzetű deszka, megbűtült szögletekkel... fája puha, mint a szív, amely adta... És milyen örömet okoz ez az értéktelen simára gyalult deszkadarab:

— Istenem, eddig az sem volt, ahova kiborít-hassam a puliszkát! — mondja egy édesanya.

Megható jelenetek szemtanui vagyunk, mikor bevonul az új épületbe a család. Sirnak... kacagnak...

— Ez a miénk!... Ismét hazajöttünk!... Ismét van otthonunk!... A jó Isten fizesse meg s tartsa meg szent kegyelmében drága jötevőinket... Álljatok térdre gyermekek... Az első imádság az új házak jötevőinkért legyen!... Miatyánk ki vagy mennyeknek... — mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma és...

JÓZSEFFALVI SEBESÜLTEK

Most nem a Bukovinában oly gyakran látott lei gyelekről, hanem a jözseffalvi sebesültekről van szó. Hányanok felmarta az agyag a lábát, milyen sok elvágta a kezét, hányan jönnek első segélyre! Milyen jó, hogy van házi gyógyszerár. Csak a rici-nustól írtoznak.

— Azt maguknak hagyjuk! — mondják tré-fálkozva.

Egyéb gyógyszer el is fogyott már... Milyen nagyszerű gondolat volt a kolozsvári EMKE örögéria vezetőjétől. Lehőtz Józseftől, hogy ingyen szerelte fel ezt a házi patikát. Bárasok folytatnák mások is, mert fogytán van a gyógyszer Jözseffalván.

SZALAGRENDSZER AZ ÉPITKEZESBEN

Az anyagok beszerzését a nagy távolságok hátráltatják. A munka lázas és gyors menetét csakis úgy lehetett előmozdítani, hogy bevezették a tervezési rinti szalagrendszert.

Egyik csoport földet ás, házhelyeket jelel ki. A másik már betonoz a föld között, a harmadik a föld feletti befont rakja le. Kőművesek tömege három, sőt már négy csoportban rakja a falakat. Az ácsok egyik csoportja tetőszerkezetet állít, a másik rakja is fel, a harmadik alig győzi az ablak és ajtótokokat. Asztalosok két csoportban ajtót és ablakot készítenek, egy harmadik csoport már rakja is fel a kész ajtókat és ablakokat... Cserepező fed a kész tetőt... alul már költözik a család... köny-

piros cserepet... Mintha az erdélyi testvérek szívet simogatná. Most tanulta a cserepezést.

— Jó lesz, ugye istállom? — kérdi búskón.

SZÓL A JÓZSEFFALVI NÓTA...

Messze hallatszik az asztalosok gyalujának muzsikája. Két új épület üres termét rendezték be műhelynek. Nóta szól az egyikből:

Temető kapuja, mind a kető nyitva

Bárasok engem odatemetnének, hej abba az idegen (sírba)

*Sírom tetejébe virágot ültetnek,
Arra járnak a jözseffalvi lányok, hej, rólam szedik (a virágot)*

*Szedjétek, szedjétek rólam a virágot,
Csak azt az egy fehér lilómot, hej, rólam le ne (szakítsátok)*

*Ha leszabítjátok, el ne hervasszátok,
Üllessétek a sírom tetejébe, hej, éljen a fekete (földben)*

Megtanultam a nótájukat... jözseffalvi magyar nóta... a szívemig ér...

A JÖVŐ KERTJE

Pufókarcu, mosolygós szemű embercsemeték: jözseffalvi gyermekek. Vannak hála Istennek elegenden. Minden családban átlag öt. Itt nem egykéről, de átkéről, nyolckáról, tizkéről lehet beszélni. Log-többjük elhagyta már a pincédűt, ahová a tüzvész kényszerítette őket. Rendre leomlanak már a hevenyében összerótt kalibák, kunyhócskák is... Hangos az iskola udvara is a gyermeknevetéstől. Ceruzát, tollat, gumit, irkát kapnak. Ezt is Erdélyből, Szébenből küldte a jó Ludvig bácsi. És milyen sokat! Mindenkinék jut, pedig 240 gyermek jár Jözseffalván iskolába.

Ahányszor ezek az apró kezek leírják: Erdély, mindnyájan érzik, hogy ez a szó nekik egyet jelent az életükkel...

Megállók egy új épület mögött... Senki sem lát... Belülről gyermekhangok tiszta csangósa száll... Szíven-üt az ének. Ugy énekelnek, mint nálunk Oroszhegyen, Zetelakán, Szentkirályon, Ditróban: „Szép violácska, oh áldott Szüz Anya!”

nyes a szem, most már nem a fájdalomtól, de az örömtől... az erdélyi szívek szeretetétől...

Mi pedig fáradtan csatalkozunk a sárban. A szép idő esőre fordult és hideg is van s felteszszük önmagunknak a kérdést:

— Milyen érdekes is és milyen nehéz is az élet itt Jözseffalván s mennyivel könnyebb ezt otthon olvasni az újságokból...

Bálint József

CORSO mozi
még ma és holnap fut az

EXTÁZIS

A nemek harcának szenzációs filmje.
Vasárnap d. e. 11 órakor matiné! Utoljára!

A matrózok kedvence

A legközelebbi másor:

Az idény legszebb filmje!

A nagy keringő

A főszerepekben

Luise Rainer

Fernand Gravey

Miliza Korjus

Megérkezett a legújabb

METRO-GOLDWYN HIRADÓ

Amerika legnépszerűbb rádiószónoka valamikor szerzetes volt

Coughlin atyának beszédeit ma negyvenegy amerikai rádióállomás közvetíti, százötven tíkzárral dolgozik és évente hat-száz ezer dollár jövedelme van

Írta: AUBERMANN PÉTER

Az újságok legutóbb — többek között — azt a hírt közölték, hogy az amerikai semlegességi törvény tervbe vett módosításával kapcsolatban több tekintélyes személyiség erélyesen tiltakozott a módosítási javaslat ellen. Henry Ford, Borah szenátor mellett Futher Coughlin, a híres amerikai rádiószónok is felemelte a szavát. Az utóbbi felszólította híveit, szervezenek békehadserőket és tüntessenek a semlegességi törvény felfüggesztése ellen. Tulajdonképpen ki is ez a Coughlin? Milyen szerepet játszik az amerikai közvéleményben? Hogyan lett közismert és mi egyáltalában népszerűségének titka? A felvetett kérdésekre az alábbiakban megpróbálunk felvázolni néhány feleletet.

Coughlin először bazilita szerzetes volt. Amikor a rendjét megreformálták, világi pap lett és azóta Detroit külvárosában, Royal Oakban lelkipász-torkodással foglalkozik. Az a harminckét család, amely egyházközségében lakott, nem elégítette ki duzzadó temetővágyát. Nagy tudáskincsét sem akarta lomtárban hevertetni és ezért gondolt nagyot és merészet, amit gyors elhatározás követett. Azzal a kéréssel fordult a detroiti rádióleadó igazgatóságához, engedje meg neki azt, hogy a rádióban szentbeszédet tarthasson. Az engedélyt csakhamar meg is kapta azzal a kikötéssel, hogy ne használja fel üzleti és „szektárius” célokra. Az 1926 év október utolsó vasárnapján negyven percre kibérelte a detroiti rádió egyik stúdióját. Amerikában tudvalevőleg mindent lehet bérelni: lakást, zongorát, autót, ruhát. Első beszéde kitűnően sikerült, ami abból is látszik, hogy másnap százszámra kapta a leveleket. Ezekben a levelekben egészen ismeretlen emberek arra kérték, hogy a következő vasárnap ismét mondjon beszédet. Coughlin azt felelte, hogy ezt nem teheti meg anyagi támogatásuk nélkül, mert a rádió kibérelése olyan sokba került, hogy anyagilag szinte tönkrement. A következő napokban hallgatói elárastották pénzüdmányaikkal. Ez a nagylelkűség azóta sem csappant. Ma Coughlin atya címére évente körülbelül hatszáz ezer dollár folyik be, tisztán önkéntes adományokból. Ebből az összegből 41 leadóállomást fizet és fenntartja a „Social Justice”-t egy milliós példányban megjelenő hetilapot. Önmagára aránylag keveset költ. Saját kijelentése szerint étkezésére és mindennapi szükségletei fedezésére hetenként nem ad ki többet 18 dollárnál.

A sokezer levél, amelyet a kiváló szónok hetenként kap, nemcsak elismerést és hálát, hanem sok kifogást is tartalmaz. Ezek a levelek szoros lelki kapcsolatot teremtenek közte és a hallgatósága között, amelynek a fele protestáns. Coughlin jóllehet levegőn, azaz rádión keresztül, de nem a levegőbe beszél. Tisztában van a törvények kívánságával, igényeivel, erkölcsi és anyagi helyzetével. Különösen az utóbbit tartja erősen szem előtt. Coughlin, aki egyre ügyesebben, sőt merészebben kezdett játszani a szívek billentyűin, látva a nyomasztó gazdasági helyzetet, mind sürűbben alkalmazza a keresztény alapelveket a konkrét állapotokra. Véleménye szerint, bár a prosperity ismét előmerészkedett rejtekhelyéből, de ez csak a hadiparnak köszönhető és így nem is képezheti szilárd alapját a gazdasági fellendülésnek. Coughlin tevékenységét, amely valamikor csöndes öböl volt, valóságos láz csapja meg. Hadat üzen a kapitalizmusnak, a kommunizmusnak, a trösztöknek, a kartellititánoknak és pénzmágnásoknak. Ujra és újra hatalmas gondolatarajokat bocsát útra az éter hullámain. Híveit még erősebben magához láncolja, ellenfelei fejére pedig úgy zúdítja szavait, mint kalapácsütéseket. Mondhatni, egyáltalában nem személyválogató. Sem tekintély, sem előkelő társadalmi pozíció nála nem számít. Hoover volt elnököt felfogása és módszerei miatt támatta akkor, amikor az még a hatalom birtokában volt.

Súlyos problémákat görget föl demosthenesi loigikával, ha nem is ciccrói ékeszólással. Szavai vilámkénti hasitanak bele a gazdasági válság miatt elboruló lelkekbe. Mondanivalóit kívánja az általános szlamok köréből és helyette alátámasztja pontos adatokkal. Könyvtárakat látogat, törvényszéki levéltárakat böngész és amikor okmányokat vagy aktákat idéz, megnevezi a pontos számukat.

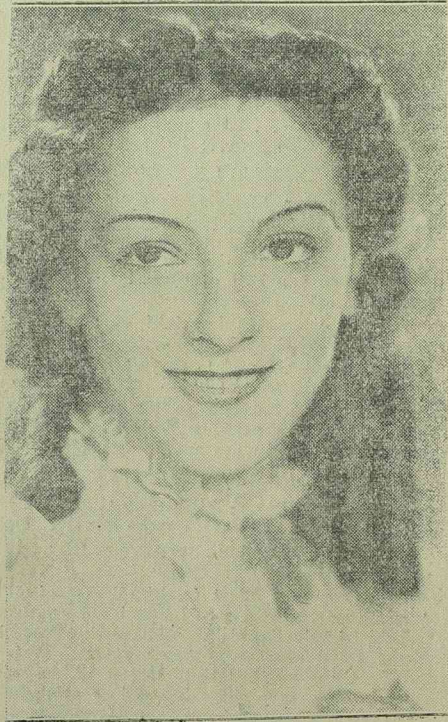
Néha azonban Coughlin mégis tulmészire merészkedik el és veszélynek teszi ki magát. Már pedig az embernek nem tanácsos fejét az oroszlan torkába dugni. Akadtak püspökök, akik emiatt hívtósen nyilatkoztak Coughlin szónoki tevékenységéről. Egyikük határozottan különönsnek találta azt, hogy egyházi részről megtűnnek olyan beszédeket, amelyek szerte a hisztéria határain járnak. Coughlin megépsüspöke azonban megértően kijelentette, hogy nincs szándékában beavatkozni Coughlin ügyébe. Krisztus sem hirdette az osztályharcot akkor, amikor a gazdagok visszaéléseit pellegérré állította. Sem XIII. Leó, sem XI. Pius pápa nem valódható osztálygyűlölettel, már pedig Coughlin sem tett a hatalmasokról keményebb kijelentéseket.

A nyáron Roosevelt elnök fia támada a népszerű szónokot. Többek között azt mondotta, hogy

Látogatás Coughlin atya modern stílusú templomában

Coughlin atyára már régebben felhívták a figyelmemet, nem csoda tehát, hogy örömmel ragadtam meg az alkalmat, modern, szép temploma megtekintésére. Augusztus elején, egy meglehetősen meleg vasárnap délután mentünk ki Coughlin plébániájára, a detroiti Royal Oak-ba. Royal Oak annyit, mint királyi tölgy. Mintha már a helység neve is jelképezni akarná ezt az oszlopembert, a hatalmas tölgyet, akinek dús lombja betakarja az egész Uniót és akiben a títánok birkozása feszül. Amikor Coughlin világi pap lett, püspöke a külvárosi Little Flowers Churchöt, egy dűledező templom gondozását bízta rá. Az egykori szegényes templomocskák helyén ma egy pazarul berendezett modern stílusú szentély emelkedik.

Amikor megérkezünk, az út mentén az autók hosszú sorfalat látjuk, a templom körül meg a hívek turisták és kíváncsiak hullámzó tömegeit.

Angela Salloker, a „Nászutazás” című ragyogó UFA-film női főszereplője

E L E K-pensio

BUDAPEST VIII., Rákóczi út 9. Tel. 14-21-2, pendantja VIII., Rákóczi út 30. Tel. 33-20-2. Központi fekvésű, kényelmes ucs szobák, kitűnő ellátás, diétás

Pensio 5 p-től.

gondolkozás nélkül ajánlaná a rádiócenturát, ha aztos volna abban, hogy ezáltal Coughlin eltiltaná a rádióbeszédektől. Egy író meg azt tanácsolta, hogy ha politizálni akar, akkor mint politikus és nem mint pap lépjen a szónoki emelvényre. Coughlin rest és visszavág: Vajjon az egyházi szónok az a főadata, hogy mondanivalóit agyoncsépett helyek tengelyén nyirkogassa? Azt hiszem — monja — nem csekély jót tesznek, ha a visszaélések ostorozom és ha törődöm híveim anyagi boldogulásával”. Felróják neki azt is, hogy még templom beszédeiben is tulteng a keresztény igehirdetés hányára a gazdasági és politikai tendencia. Továbbá azt, hogy beszédeit nem jellemzi sorozatos felépített tervszerűség. Allandóan visszatérő témjuk a visszaélések ostorozása, ahelyett, hogy egy már pozitív reformokat vetne fel. Ezenkívül állítják néha személyeskedés és valami demagógikus hang is ütökzik ki lobogó szónoklataiból. Bármily ellentétesen is itélik meg Coughlin atya tevékenységét, tény az, hogy keresztény szociális-veket széles körben nemcsak ismertté, hanem népszerűkké is tette. Mint a Fehér Ház gyakori vendége élvélhetetlen érdeme van abban is, hogy Roosevelt nem egy reformját humánus és keresztény szellem lengi át.

Amint belépünk a templomba, egy érces szónok hang üti meg a füllünket. A padok zsufolat megteletik, a középben emelkedik a főoltár. Melle van a szószék, amelyet hat kiváló egyházi szónok szobra díszít. A szószék üres és a templom levegő visszahangzik a szónok szavaitól. Coughlin beszéde patfogó és öblöshangu, néha az ékeszólás gasságába csap át. Mondatai megdagadnak és végighömpölögnek a termen, mint a dagály árja visszhangzó barlangban. Mint a legtöbbszőr, úgy most is szociális problémákat taglal. A jelenlevő helyülkhöz cövekelve, szemrebbenés nélkül hallgják. De honnét is ömlik be a fergeteges beszéd? A hangszórókön keresztül. Coughlin még egy k-hajtásnyira sincs tőlünk. Egészen közel, a templom keresztalaku tornyában beszél, kizárólag a részere berendezett rádióleadóból. Gyakran szökött innen beszélni, különösen akkor, amikor olyatémaival foglalkozik, amely túllépi az egyházi szónoklat szokásos kereteit.

Beszéd után ismerősömmel bemegyünk Coughlin lakásába, azzal a tükos reménnyel, hogyha meg is beszélhetünk vele, legalább lássuk. A plébánia meglehetősen egyszerű épület. A fogadószoba szőföt, mint egy miniszter váró-szobája. A látogató levelet, vagy valami más írást szorongatnak a kezükben. Ezek még kellő időben, talán már hetekkel ezelőtt kérték „audenciát” és most jelentkeztek kapott írásbeli meghívásukkal. El lehet képzelni, hogy az, aki 150 tíkzárral dolgozik, az nem haldálhatja el az idejét minden csip-csup dologra. Egészen érthető, hogy védelemben helyezkedik kíváncsiak és az autogramgyűjtők toladóságában szemben. Az idő azonban bennünk is sürget és így nem várhatjuk meg, mire sorra kerülünk. Ezé bár élénk sajnálva, el kell hagynunk a plébániát, hogy még egyet-mást megtekintsünk.

Mivel a rádióbeszéd véget ért, most már nyugodtan cirkálhatunk a templomban és az azt könyező melléképületekben. Bent a szentélyben szolid viola fényt szítálnak a bajor földről hozott üvegfestmények. A mellékoltárok koralakban helyezkednek el és nyolcszögű mélyedésekbe vannak illesztve. Egy-egy szobor mutatja, hogy például Fájdalmas Anya, Szent József, Szent Sebestyén vagy Szent Perpetua tiszteletére lettek emelve. Fellette megkapja az embert a vakító márványból faragott szoboresoport, amely Iseux-i Szent Teréz rózsaeóje néven ismert. Maga a koralaku szenté, karzataival egy klasszikus római korabeli amphiteatrurra emlékeztet. A melléképületekben, mint szokásos az amerikai templomok előcsarnokában, kezgytárgyakat árulnak. Futher Coughlinnak számos képebb és nagyobb kivitelű fényképét is meg lehet kapni, úgy amint szemüvege mögöl barátságosan mosolyog.

Amint már említettük, Coughlin atya templomát vasárnaponként tízezres tömegek keresik fel. Az a körülmény, hogy mérhetetlen levelezését 150 tíkzárral dolgozza fel, rádióbeszédeit pedig 30-40 milli ember hallgatja, mindez azt bizonyítja, hogy Coughlin atya páratlanul népszerű és nem megvetendő befolyást gyakorol az amerikai közvéleményre.

= KÖZGAZDASÁG =

A Royal Dutch szerint a petróleumvállalatoknak nem üzlet a háboru

Vas, acél, arany a háborus gazdálkodás kedvencei

A Royal Dutch, a világ legnagyobb petróleumvállalatainak egyike, most készítette el rendes évi jelentését, amelyben néhány igen érdekes és meglepő megállapításra van a háboru és a petróleumfogyasztás viszonyáról.

Eszerint a petróleumfogyasztás békében sokkal nagyobb, mint háboruban. Ezt teljesen egyformán mutatják az 1914-es világháboru és a most megindult háboru eddig rövid, de máris jellemző adatai is. A jelentés szerint ugyanis míg a béke-években a világ petróleumfogyasztása átlag tizenhat százalékra növekedik, addig a háboruban ez az átlagos évi növekedés nem nagyobb nyolc, nyolc és fél százaléknál. Igaz, hogy a háboru megindulása előtti hónapok mindig hatalmas konjunktúrát jelentenek a petróleumcégeknek, hiszen a legtöbb állam igyekszik minél nagyobb mennyiségű petróleumot beraktározni, ez a rövid konjunktúra azonban korántsem éri meg azt a különbséget, amit a fogyasztás későbbi visszaesése jelent, különösen, ha hozzávesszük, hogy a petróleumtermelést növelni nehéz, de csökkenteni még nehezebb és költségesebb. A petróleumcégeknek tehát — fejezi be az igazgatóság a jelentésnek ezt a részét — nem érlelik a háboru, sőt egyenesen rossz üzlet.

Ezzel szemben a most megjelent angol acél- és vastermelési jelentések azt mutatják, hogy az acél- és vastermelés a háboruban és a háboru megelőző hónapokban egyaránt emelkedő tendenciát mutat. A most lezárt üzletév első hat hónapjában az angol acél- és vastermelés 5.926.500 tonnát tett ki, második hat hónapjában pedig 6.405.500 tonnára emelkedett, ami több, mint 8 százalékos emelkedésnek

felel meg. Ez az emelkedés azonban folytatódás, mert az angol hadiiparnak nemcsak a háboru megelőző hónapokban, de a háboru egész tartama alatt fokozott vas- és acélcsúszéleteit kell kielégítenie.

A háboru tartama alatt az arany fontossága és értéke nő. Ez két okra vezethető vissza. Egyrészt a semleges államok rendszerint csak azonnali aranyfizetés mellett szállítanak a hadviselő államoknak, másrészt pedig az arany termelése csökken.

Ezt a tényt a mult háboru számadatai kétszegtelenül bizonyítják. 1913-tól 1920-ig az aranytermelés hatszáznyolcvan tonnáról négyvisszáznyolcvan tonnára esett vissza, a béke éveiben egyre növekedett, úgy, hogy tavaly elérte a 1180 tonna évi termelést. Tehát békében az aranykereslet csökken, az aranytermelés növekszik, míg háboruban ez fordítva van.

== A magtiszító malmok elhelyezése. Az egészségügyi miniszter a magtiszító malmok üzemeket az egészségre káros üzemek harmadik osztályába sorozta most közzétett rendeletével. Ennek megfelelően ilyen üzemek csak a községek külső periferiáján helyezkedhetnek el.

== A bánási gabonapiac helyzete továbbra is csendes. A piaci árak a következők: Buza 75 kilós 430 lei, tengeri 430 lei, korpa 320 lei, új zab 330 lei, muharmag 400 lei, tökmag 950 lei, káposztarepce 820 lei, lenese 600—700 lei, új takarmányrapa 350 lei, tavaszi árpa 430 lei, löheremag 230—240 lei, lucernamag 300 lei százkilónként.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget és vevőimet, hogy

szücsüzletemet és műhelyemet

újból megnyitottam, ahol a szakmába vágó minden munkát olcsón, szakszerűen és a legkényesebb ízlések megfelelően készítek. Szíves partfogást kér:

BOTZ KÁROLY
szücsmester, I., Bulev. Regele Ferdinand I.
Lloyd-sor, a volt Winternitz-üzlet mellett

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet közleménye

A vetőmag előkészítéséről

A vetőmag jósága négy feltételtől függ. Ezek: 1. a viszonyaink közé való fajtajelleg, 2. a kifogástalan csiraképeség, 3. az idegen anyagoktól való tisztaság és 4. a betegségekkel való mentesség.

A növényfajták termelési értékéről, minőségi tulajdonságairól, a betegségekkel és időjárási viszontagságokkal szemben való ellenállóképeségéről a gazdák már tájkozottak kezdenek lenni. Azt is megértik már, hogy az az 1—2—3 mázsa többlet, amit egy viszonyaink közé való nemesített gabonafajta holdanként terem, sokkal nagyobb százaléokban emeli termelésünk jövedelmezőségét, mint ahány százalékot a terméstöbblet értéke kitev. Itt röviden csak annyit említünk meg erről a kérdéssel, hogy meggyünkben az eddigi tapasztalatok és kísérletek alapján legjobban ajánlható őszi árpafajták: a csanádi Extensiv I. számú és 395-ös számú fajták, az eddigi kipróbált őszi búzafajták közül pedig gazdagabb talajokra és talajgazdagító élővetemények utánra a bánkúti 1201-es, soványabb földekre és gyengébb élővetemények után (kukorica) továbbá későbbi vetésekhez (okt. 20-a utánra) az odvosi 241-es.

A vetőmagnak a csiraképeség a legfontosabb tulajdonsága. Ennek megállapítására többféle módszer kínálkozik. A legmegbízhatóbb ezek közül a vetőmagnak egy 3 centiméter vastag földrétegen való áthatolóképeségének vizsgálata. Ennek az eredménye egyezik meg leginkább a szántóföldbe elvetett magnak hasznosulási százalékával. Ezt a vizsgálatot lapos faládikákban végezzük, amelyeket porhanyó földdel töltünk meg színültig. Erre kirakjuk a megvizsgálandó magot, majd egy 3 centiméter magas fakeretet helyezünk a ládikára, amelynek szélei a láda szélével találnak és ezt megtöltjük porhanyó földdel s végül szinesre lesimítjük. Így a magokra egyenletesen 3 centiméter föld kerül. 7—8 nap mulva és 15 nap mulva megszámláljuk a kihajtott növényeket és a talált szám jelenti a vetőmag kikeletési erélyét. Ez a szám mindenkor alacsonyabb lesz, mint az a csiraképeségi százalék, amelyet a vetőmagnak nedves itatóspapiros közötti vizsgálatával állapítunk meg. Lehetséges például, hogy ugyanaz a mag, amely itatóspapiros között 96 százalékkal csirázik, 3 centiméter föld alól csak 74 százalékban fog kikelni tudni.

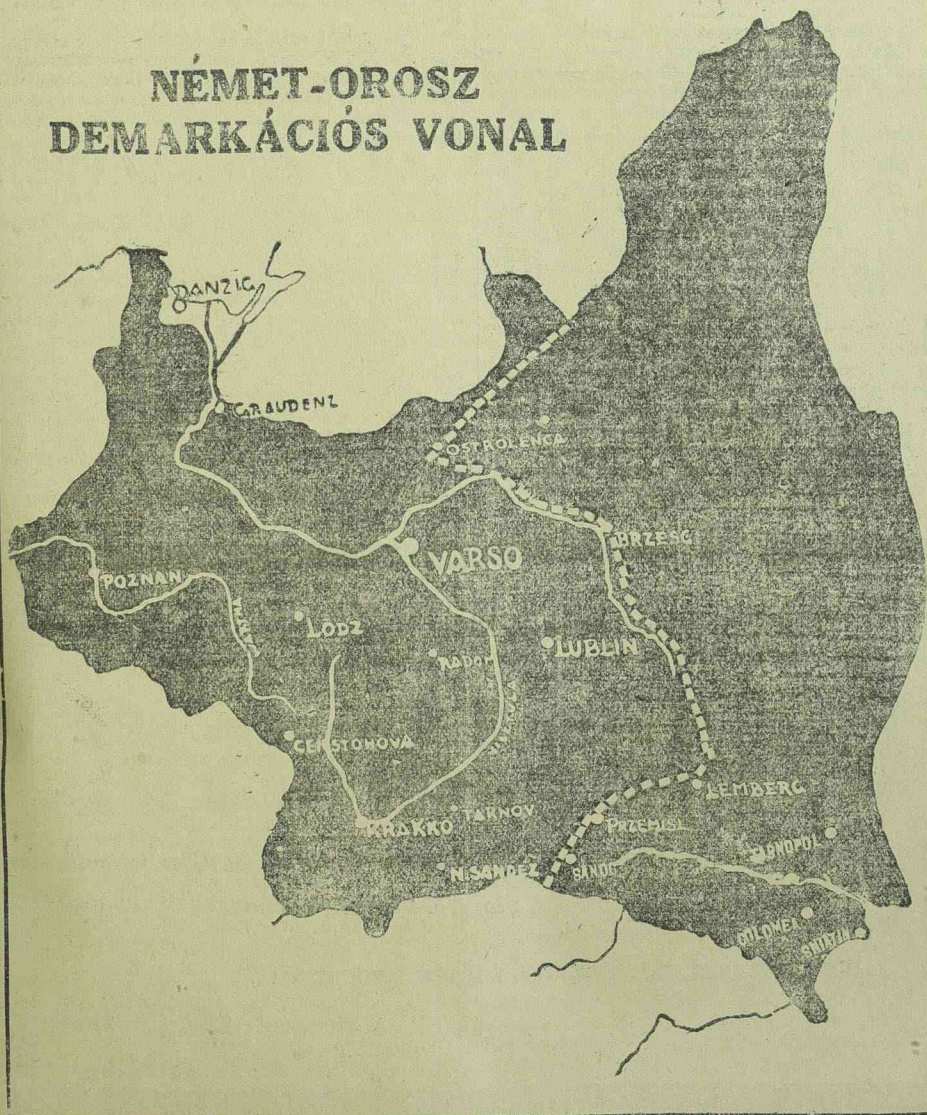
A nedves itatóspapiron az ötödik napig kicsirázott szemek százalékát csirázási erélynek nevezük. Így tehát három csirázási értéket ismerünk, a melyek megbízhatósága, illetőleg a gyakorlati élet eredményeivel való megegyezése a következő sorrendben áll:

1. A kisebb erély (3 centiméter földtakaró alól vetett magok vizsgálatával).
 2. A csirázási erély (itatóspapiron 5 nap alatt).
 3. A csiraképeség (itatóspapiron két hét alatt).
- A vizsgálatokhoz itatóspapiros helyett homokot, zománcotlan cserpelet használhatunk, amely a nedvességet jól felszívja.

A csiraképeséget rontja: az eős időjárás, a melynek következtében a gabona nedvesen került a magtárba és bár ott utólag megszáradt, teljes csirázási értékét nem nyeri vissza. A korai visszaérésben aratott gabona befűlledése a keresztberakás előtti 1—2 napig tartó szárogatásával. A hiányos magtári kezelés, a forgatások elmaradása. A mag megőregedése. Az egyéves gabonamag rendszerint épp oly alkalmas vetésre, mint az idej, de csak abban az esetben, ha nem volt nyirkos és nem dohosodott meg. A nem kifogástalan állapotban magtárba került mag egy év mulva igen sokat veszíthet csiraképeségéből, elvetés után a földben megpenészedik és vetőmagértékét teljesen el is veszítheti.

Rontja a csiraképeséget a túl gyorsan forgó, vagy túl szűkre állított cseplőgép-dob és toklászoló, mert a szemeken apró repedések támadnak, amelyekbe penészgombák spórái telepedhetnek meg, a

NÉMET-OROSZ DEMARKÁCIÓS VONAL

melyek a csirázni kezdő szemek elpenészedését okozhatják.

Az apró, zsugorodott szemek csirázási értéke sohasem olyan nagy, mint a jól kifejtetteké, bár csirázésségük (ítatás között vizsgálva) kifogástalan lehet. De a belőlük lett növények nem lesznek oly erőteljesek, mint a nagyszemű vetőmagból keletkezettek. Ezért ne kívánjuk a cséplő gépésztről, hogy a választóhengert túlságosan megszorítsa és rostánkon és triórúkon, vagy szelektorunkon ne használjunk 2.25 milliméternél szűkebb rostabetéteket.

Az idegen anyagoktól való tisztaság szintén fontos követelmény. Az idegen anyagok között vannak ártalmatlanok és ártalmasak. A közékeveredett tördögöskék, szalmadarabkák, törött szemek súlyos vetőmagnak használva értéktelen, de nem ártalmas a törött szemeket már csak azért is érdemes rostával, triórral, szelektorral kiválasztani, mert így takarmányozási célra felhasználhatjuk.

Az idegen anyagok között ártalmasak: a különböző gommagvak, amelyeknek rostával, triórral, szelektorral való eltávolításáról minden rendes gazda gondoskodik. Az ideai búzatermésben sok vidéken a rendesnél nagyobb mértékben szaporodott el egy nagy magvu vad búkkönyfajta, amelynek magját a cséplőgép és a szokásos betétméretűekkel dolgozó tisztítógépek nem tudják kiválasztani. Ezeket a 3.75 milliméteres bőségű rostabetétek és a jó sejtméretezéssel bíró triórok kiválasztják. Vannak továbbá olyan nagyobb, lencsealakú pillanatszerű gommagvak, amelyeket sem triór, sem rendes rostabetét nem választja ki, csakis egy körátlaku 4.5 milliméter átlagméretű lyukkal ellátott rostabetét.

A búkkönyféle gommagok és a konkoly megdarálva értékes, fehérjében gazdag abraktakarmányok. Kétszeres kár volna tehát, ha a vetőmaggal a földre kerülnek.

A vetőmagnak betegségtől való mentesítéséről alapos rostálással a csávázással gondoskodunk. A rosta kiválasztja a golyóúszóval fertőzött szemeket, amelyek aprók és az csúba kerülnek. A szelőkerek pedig azokat a köliszkös, az egészséges szemeknél könnyebb szemeket fújja ki, amelyeket még a cséplőgép ezelelője nem választott ki. Ezeket az úgynevezett úszóg-puffancsokat már csak azért is ki kell szemelnünk a vetőmagból, mert másfélben erősen megfertőzik vetéseinket, még akkor is, ha csávázunk. Különösen a porcsávázó szerek használata esetén okozhatnak nagy kárt.

A vetőmag utolsó előkészítő munkája a csávázás a kö- és porúszóg ellen. A köúszóg elleni csávázást gazdáink már jól ismerik s ezáltal csak arra figyelmeztetjük még gazdatársainkat, hogy a rizgálicsodát a szemek csirázésségét rontja, amely hatás csak a gálicsodának mézzel való közömbösítése által szüntethető meg. Tehát ne tiszta kékkóddal, hanem 1 százalékos bordó lével csávázzon az, aki a tökéletesebb hatásra, de drágább higanyos szerekre (Higosan, Bigriol stb.) vagy az ártalmatlanabb szerekre (Porzol, Arzopol, Ceretan stb.) nem akar költeni.

Különösen vigyázzanak azok a gazdák, akiknek búzájában az idén a rendesnél több úszóg sárgulást mutatkozott. Ezek a csávázáson kívül fertőtlenítéssel padlásuk padozatát, a magtári lapátokat és zsákokat, vetőgépeket is, azaz mindent, amivel a vetőmag csávázás és elvetés között érintkezésbe kerül. Olcsó és jó fertőtlenítő szer erre a célra a formalinoldat: 100 liter vízre ¼ kilogramm 40 %-os formalin.

A porúszóg elleni melegvízes kezelést mu theti cikkünkben ismertettük.

— A katonai szállításban résztvevő cégek. A nemzetvédelmi minisztérium újabb nagy megrendelést adott a belföldi textilszövődéeknek és posztógyáraknak. A katonai szállításban a következő vállalatok vesznek részt, nagyobb mennyiségekkel: Industria de Bumbac, Bucuresti, 13.000 méter lepedővaszonn és 6000 méter párnahuzatanyag, Franco-Romana szövőde, Bucuresti, 5000 méter kender szalmazsákvászonn, 9000 méter lepedővaszonn, a volt Draghiceanu szövőde 5000 méter zsákvászonn és 2000 méter párnahéjvaszonn, Textila Delea-Veche Bucuresti, 2000 méter lenzsákvászonn, Klunger szövőgyár Sepsiszentgyörgy, 8.545 méter lenzsákvászonn és 3276 méter párnahéj-lenzászonn. A minisztérium a lepedővaszonnért 67 lei 50 banit, a párna huzatvaszonnért 115 lei, a párnahéjvaszonnért pedig 89 lei 64 banit fizet méterenként. A takarókért darabonként 564 lei fizet a hadügyi kincstár.

— Német-magyar kereskedelmi megbeszélések. Budapestről jelentik: A pénzügyminisztériumban pénteken délután kezdődött meg a német-magyar gazdasági tárgyalás. Német részről Klondin tanácsos, a magyar kormány részéről pedig Nickl Alfréd folytatják a tanácskozásokat. A megbeszélések tulajdonképpeni tárgya az áru, a fizetési forgalom és egyéb időszaki megbeszélések.

Megjelent a külkereskedelmi törvény végrehajtási utasítása

Hétfőtől megszűnt a kompenzációs kiviteli rendszer. A devizák 70 százaléka szabadforgalomba kerül. Mindenhez kell behozatali engedély

Szombaton tartott értekezlet a kormány gazdasági bizottsága, amely helyben hagyta a külkereskedelmi rendszerre vonatkozó rendelkezéseket. A rendelet a szombat este megjelent, október elsejei keletű Monitoriumi Officiálban közzétett. Ismeretes, hogy a külkereskedelmi rendeletűről megszüntette a kompenzációs áruforgalmat. Külön ren-

delet mondta ki, hogy a régi rezsim alatt kötött kompenzációs üzletek csak úgy tarthatók fenn, ha azokat szeptember 25-ig lebonyolították. Kivéteket a romlandó élelmiszer képez, amelyet szombati le lehet szállítani, de a deviza 30 százaléka az államnak szolgáltatandó be, míg 70% százaléka a szabad forgalomba kerül.

Ahol vannak közraktárak, a gazdák 80 százalék előleget kapnak a beraktározott gabonára

A gabonatermelés értékesítésével kapcsolatban a kormány újabb nagyjelentőségű intézkedést készült életbe léptetni. Ismeretes, hogy a szövethatározott úján történő hivatalos búzavásárlások, bár igen jelentős méretűek, jóval mögötte maradnak a termelőknél rendelkezésre álló természetesnek. Az ország sok vidékén a termelők emiatt, minden figyelemzés ellenére, időnként áron alul is piacra dobják a gabonájukat, mert szükségük van pénzre. Az új gabonaszülő-hálózat kiépítésével ez a kényszerhelyzet jórészt megszűnik, legalább is azokon a vidékeken, ahol tárolók vannak. A gabonaszülő révén a gazdáknak módjukban lesz a termésüket mindjárt aratás után leraktározni és a gabona értékek 80 százalékáig menő előleget is kapnak a terményükre. Az előleg után egészen kis kamatot számítanak fel, de ezt a kiadást bőven ellensúlyozza az, hogy a termelők megtakarítják a városokba való szállítással járó jórészt megszűnt és költségeket. Hir szerint az előleg mellett való gabonakereskedés már októbertől lehetővé válik azokon a vidékeken, ahol a gabonaszülő már elkészült.

— Utasítás az értékbizonyítványok kiállítására. Ingatlanok átruházásánál öröklés, ajándék és egyéb jogügyleteknél is az utánuk járó fokozatos illeték kiszabásához értékbizonyítványok szükségesek, amelyeket a kincstári hatóságok a bérérték nagyságáról adnak ki. A pénzügyminiszter megállapította, hogy ezeket a bizonyítványokat sok helyen helytelen szempontok szerint állítják ki, s így hiányosak lévén, helytelen illetékkiszabásra vezetnek, aminek a következménye vagy utólagos pótkövetés, vagy a jogerősen kivetett összeg fellebbezése. Elrendelte tehát a miniszter, hogy ezekben a bizonyítványokban fel kell tüntetni az adózó vezeték és keresztnévét, aki az adott esetben az eladó, ajándékozó, stb., a jövedelem megállapítási könyvnek, a matrikolának a számát, az ingatlan természetét, minőségét, évi nyers jövedelmét vagy, amint ezt az utolsó becslés, vagy a későbbi esetleges emelés megállapította. Ahol több ingatlanrészt együtt szerepel a kincstári matrikolában, adott esetben külön kell kimutatni annak a résznek az adatait, amely átruházásra került és illetékezés tárgyát képezi. Minden esetben meg kell jelezni a bizonyítványban, hogy az átruházó félnek van-e más ingatlana is az átruházásra kerülőknél kívüli

— A kormányzat hatásköre az érelenörzés ügyeiben. Megirtuk volt a spekulatörvényt ismerető cikkünkben, hogy a nemzetgazdasági miniszter részére fenntartott jogokat átruházhatja végrehajtás végett a kormányzóságokra. Most megjelent az erre vonatkozó miniszteri rendelet. Eszerint minden kormányzóság területén bizottság alakul az árszabási ügyek intézésére. Ennek a bizottságnak tagjai: a kormányzóság székhelyén levő kereskedelmi és iparkamara elnöke, a székhely polgármestere, vagy megbízottja, a kormányzósági kereskedelmi felügyelő, s ha ilyen nem volna, akkor az iparfelügyelő, a kormányzóság jogügyi osztályának ügyvéd-főnöke, Titkár a kormányzósági jogi osztály titkára. A bizottság hatásköre: Bucurestii kivéve az összes kormányzósági területen fekvő községek, városok és törvényhatósági jogú városok polgármestereinek az ármaximálásra vonatkozó előterjesztéseit véleményezni, a kormányzóságok hatáskörébe utalt kihágási jegyzőkönyvek jóváhagyása, módosítása, vagy elutasítása és a büntetéseknek első fokozaton és szinten leendő kiszabása tárgyában határoz. A határozathozáshoz három tag jelenléte szükséges és szótöbbséggel történik.

Mindenütt — légvédelem

Mint a Daily Express írja, légvédelmi gyakorlatot tartottak a londoni büntetőtörvényszéken, az „Old Bailey”-ben, illetőleg a törvényszék börtönében.

A londoni bíróságokon rendszeresen folyik a munka; a tárgyalások külső képe annyit változott, hogy a bíró taláros, parókás méltóságát most gázálarcos táska egészíti ki. Gázálarcot visznek a tárgyalásra az ügyvédek, tanúk és peres felek, illetőleg vádlottak is.

Az Old Bailey-n éppen tárgyaltak, mikor megadták a jelet a légvédelmi gyakorlatra. A bíró fel-függesztette a tárgyalást s aztán minden hivatalos sorrend nélkül elindultak a börtönbe, az óvóhely felé: a bíró, az esküdtek, a tanúk, a közönség és a letartóztatásban levő vádlott — ez utóbbi mindenesetre két fogházba kísérletben. A folyosókon és a lefelé vezető lépcsőkön táblák mutatják az irányt: „Az óvóhelyhez”. Az óvóhellyel szemben cellák vannak; de ezek a cellák most üresen állanak.

A társas, parókás bírók és ügyvédek elkeveredtek a közönséggel és a vöröslámpás apolnőkkel, akik elsősegélytáskáikkal jelentek meg. Mikor a gyakorlat végét jelezték, az egész társaság visszament a tárgyalóterembe, mindenki a helyére ült s a bíró, mintha mi sem történt volna, folytatta a tárgyalást.

— No, és akkor mit mondott? — kérdezte tovább a vádlottat.

A Romániai Magyar Népközösség bánsági tagozata mélyszégyen fájdalommal tudatja, hogy fáradhatatlan, lelkes és áldozatos ügyésze s elnöki tanácsagja,

Gyulay János dr.

a Magyar Népközösség józsefvárosi tagozatának elnöke, hosszú és súlyos szenvedés után, e hó 30-án, reggel 3/8 órakor elhunyt.

Temetése vasárnap, október hó 1-én, d. u. 4 órakor lesz a józsefvárosi római katolikus temető Féger-kápolnájaiban.

ALDOTT EMLÉKÉT KEGYELETTEL FOGJUK MEGŐRIZNI!

A Népközösség bánsági elnöksége

SPORTSEMÉNYEK

Botrányos körülmények között utazott el az atléta válogatott Athénbe

Az ügynek a szövetség előtt lesz a folytatása. Szigorú büntetésben részesítik az elutazni nem akaró atlétákat

Románia atlétacsapata csütörtökön délben elutazott Athénbe a tizedik Balkán Játékokra. Sajnos, ezen a nemzetközileg is jelentős eseményen sem fogja Románia erejének megfelelően képviselni magát, mert az atlétikai szövetség — következeten önmagához — ezúttal sem tudta az előkészítés munkáját kellően elvégezni. A csapatból ugyanis hiányznak éppen a legjobbak: Dinu Cristea, Kiss György, Radu Ionita, Gurau, Ellardt és Kreisel, — akik részére a szövetség egyrészt a katonaságtól nem tudta idejében megszerezni a szabadságot, másrészt Dinu Cristea és Vamanu profilkövetelésekkel állottak elő. A két atléta ugyanis napi 250 lei zsebpénzt követelt magának az utra, amit a szövetség megtagadott, illetve Vamanuval

napi 100 leiben megállapodott, mire Vamanu elutazott, Dinu Cristea pedig itthon maradt. A fővárosi lapok ennek a két versenyzőnek a szövetségből való azonnali és örökre szóló törlését követelik. Mindez azonban már nem változtat azon a tényen, hogy az elutazott csapat nem képviseli méltóan az ország atlétikáját és hogy előreláthatóan siralmasan fog szerepelni a nemzetközi viadalon. Az elutazott atléták névsora egyébként a következő: Cristea, Moinea, Coracu, Rosu, Hidiosanu, Lazar, Iordache, Ludu, Talmaci, Gáll, Kiss (Nagyvárad), Maesciuc, Havalet, Schullery, Biró György, Vamanu, R. Popescu, Z. Dragomir, Calistrat, Stoichitescu, St. Ionescu, Jost.

Szép küzdelmekre van kilátás a nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján igen érdekes küzdelmek várhatók. Az AMTE csapatát Galatiban játssza a Gloria-CFR csapata ellen, amely otthonában nagyon veszélyes ellenfél.

Az Unirea-Tricolor a Ripensiat látja vendégül. Itt nagy harc fog kialakulni a győzelemért. A temesvári fiatalok eddig megtették a köteleességüket és valószínűleg ezúttal is sikeresen szerepelnek. A Sportul Studentesc igen nehéz feladat előtt áll, mert Resicán kell megütköznie az UDR együttesével, amely a legutóbb a Rapid FC legénységét is kétévvelra fektette. A kolozsvári Victoria ismét otthon játszik, ellenfele ezúttal a TMAC együttese, amely már eddig is szépen szerepel a nemzeti bajnokság első csoportjában. Az otthoni pálya előnyét tekintve, a győztest a Victoria együttesében látjuk, azonban a temesvári csapat éppen Bucurestiben mutatta meg a Sportul Studentesc ellen, hogy ide-

genben is tud játszani és végig tudja küzdeni a mérkőzést.

B-liga bajnoki mérkőzés lesz ma Temesvárott

A mai, vasárnapi sportműsor kiemelkedő eseménye a Kinizsi—Jiul nemzeti bajnoki mérkőzés lesz, amely érdekesnek és izgalmasnak ígérkezik, mert győzelem esetén a Illa-kékek elfoglalhatják a B-ligában a vezető helyet. A nagy érdeklődéssel várt mérkőzés a Banatul-pályán délután négy órakor kezdődik. A kerületi bajnokság másora a következő: az I. osztályban Kadima — Progresul délután négy órakor a RGMT-pályán, Vulturi — Politehnica délután négy órakor a Vultur-pályán, Bohn—Jandarmi délután négy órakor Zsombolyán, CFR—Rapid délelőtt tizenegy órakor a CFR pályán. Banatul—Patria délelőtt 11 órakor a Banatul pályán. A II. osztályu bajnokság programja a következő: Juventus — Freidorf délután négy órakor a Juventus-pályán, III. kerületi FC — Cultura délelőtt 11 órakor a Rapid-pályán, Victoria — Fortuna délután négy órakor a Patria-pályán, Dura — CSHN 11 órakor a Progresul-pályán.

Sporthírek mindenfelől

Bermosert leigazolják a bucarestii Olimpiába. Az Universul Sport szerint Bermosert, az AMTE kitűnő szélsőjátékosát leigazoltatja a bucarestii Olimpia. A jelentés szerint Bermosert már vasárnap játszani fog új egyesületének csapatában.

Bécs csapatainak barátságos találkozója. Bécs A. és B. csapatai vasárnap Budapest csapataival játszanak Bécsben. Előkészületül a két csapat csütörtökön edzőmérkőzést játszott, amelyen a B. csapat 2:1 (1:1) arányban legyőzte az A. csapatot. Ginczery dr. magyar szövetségi kapitány már összeállította a két magyar csapatot, amelyek a következők: A. csapat: Csikós — Pákozdy, Biró — Pázmándy, Sárosi III., Szalay II. — Kincses, Sárosi dr., Zsengeller, Dudás, Gyetvay. B. csapat: Szabó — Olajkár I., Polgár — Odry, Tóth, Liszkay — Váradi, Rozsáli, Olajkár II., Fekecs, Tolvaj.

Megbüntették az Universitatea csapatát. A kolozsvári egyetemi csapat a múlt vasárnap nem jelent meg a kitűzött Román Kupa mérkőzésen, ezért a szövetség öt ezer lei pénzbírsággal sújtotta. A bucarestii Sportul Muncitoresc Serbanescu nevű játékosát a szövetség két évre eltiltotta a játéktól, mert a vasárnapi mérkőzésen megverte a játékvezetőt.

Tanzer is játszik a Ripensióban. Tanzer átigazolása rendben van, úgy, hogy a Fradi volt játékos vasárnap már játszani fog a Ripensióban az U. Tricolor elleni mérkőzésen.

Di Mauro új repülő világrekordja. Új magasságot repülő világrekordot állított fel a vízirepülőgépek csoportjában az olasz Di Mauro katonai repülő 13.554 méterrel.

DÉLI HÍRLAP
Automata telefonszáma: 28-10

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Irtá: K. D.

Lilyan összeborszongott annak a vad, féktelen gyűlölettel fellobogó pillantásnak a hatása alatt, amely az öreg szemeiben fölillant. Összeborszongott és önkéntlenül is elhúzódott mellőle, a szíve tájához fagyos hidegséget érzett odatódulni, odaáramlani, a félelem, a szorongás hidegsége volt ez.

A radzsa felemelkedett most és kezét karba téve nézett le rá, mint ahogyan a hóhér áldozatára néz, vagy mint a macska játszik az egérrel.

— Igen, ez a radzsa én voltam, ez a történet velem esett meg... Három napi gondolkodási időt kaptam és amikor még mindig nem tört meg, még negyediket. És akkor, a negyedik napon, a nála küszöbén, végre észhez tért... engedni akart... át akarta magát adni önként... de már késő volt. Most már nekem nem kellett, most már én nem akartam őt, meg kellett halnia.

Fel-alá járt a kis fűkében és ideges léptekkel mérte végig néhányszor a helyiséget. Azután megint lecsillapodott. Ismét a leány mellé állott és úgy nézett le rá. Firkésző pillantással, kegyetlen hidegséggel és rejtett kárörömmel nézett, amelyből később szokott gunyos mosolygása tört felszínre. Amikor újból melléje ült a párnákra, felémekelt a fejét és ismét teljesen a régi volt. Felémekelt az üveget és töltött az üres poharakba. Töltött, azután felémekelt az övét, pár percig a viláosság felé tartotta és átnézett rajta, majd hirtelen felhajtotta és visszatérte a helyére, közömbös hangon, de inkább udvariasan folytatta tovább:

— És most már azt is megérti, azt hiszem, hogy miért hívtam meg ma vacsorára, miért akartam a mai estét együtt tölteni magával. Sőt azt is tudja, hogy mi az, amit megbeszélni akartam és akarok magával...

Lilyan egyetlen rántással felkapta a fejét. Mint egy kinos, fájdalmas megdöbbenő csapás érte a

szörnyű sejtelen, a kétségbeesett gondolat: Hát tényleg ez a szándéka? Hát ezt akarja megtenni, így akar elbánni, így akar végezni vele is? Hát ez a sors érje utól őt is, ha nem enged, ha nem hódol meg neki? Kétségbeesetten, reszkető ajakkal, könnyörgő szemekkel nézett fel rá, szóhoz sem tudott hirtelen jutni, csak nézett, nézett, szinte hitetlenül, mint aki még sem hiszi, nem akarja hinni azt, hogy ilyesmi, hogy ez is megtörténhetik vele.

A radzsa úgy tett, mintha észre sem vette volna a radzsa döbbenetes elváltozását, sem a rémület szemében. Nyugodtan gyújtott rá egy cigarettára és barátságos mosollyal, udvarias hangon folytatta:

— Ahogyan így elnézem magát, gyönyörű szép, fehér virágszál, igazán az az érzésem, mintha ő volna ismét itt, mintha meglevénedett volna... Maga is olyan szép, olyan finom, olyan halvány, mint ő volt. Magát is úgy szeretem, meleg szívem minden rajongásával és lelmem minden remegésével. Azért adtam magára ezeket a ruhákat és hívtam meg hozzá, hogy visszavarázsoljak azt az akkori gyönyörű, felejthetetlen estét... Vissza is varázsoltam, itt is van... Itt ülünk megint. Kettőn egymással szemben ugyanúgy, mint akkor és beszélgetünk, beszélgetünk...

Udvarias hangja az utolsó szavaknál már mintha kissé keményen és határozottan csengtek volna, de különben mosolygó arcáról itélve egészen nyugodt volt.

— Beszélgettünk, igen — folytatta — én kérdeztelek téged és te válaszoltál nekem. Válaszoltál! Eppen úgy, mint az a másik akkor és ezért kell téged is ugyanarra a választra állítani: vagy-vagy!

Szavai ekkor már szinte dühösen, szenvedélyesen hangosak voltak. Amikor itt elharapta beszédét, leküzdhetetlen gyűlölet áradt arcáról, majd előre-görnyedve a megvetés kifejezésével, villogó szemekkel folytatta szavait:

— Vagy — vagy! Mert mire való volna másra a nő, mint arra, hogy nekünk örömet szerezzen! És ha ezt nem akarja nekünk megszerezni, akkor álljon félre az útból, pusztuljon el... ezért kellett neki meghalni... De nem akarok rosszabb lenni veled szemben sem, nekem is adok időt a megdöbbenésemre. Három egész napot adok. Három napig gondolkozhatsz ajánlatom fölött, azután...

Szünetet tartott egy pillanatra és ebben a pillanatban ott ült arcan multja minden szenvedése és keserűsége, minden jósága és gyöngédsége, minden szelidsége és ellágyulása. De a következő percben már a haragtól villámoltak szemei, a tekintete nekivadult, hangja eldurvult és kezével rideg, elutasító, ideges mozdulatot tett az ajtó felé:

— Menj... menj most előlem... Hagyjál egyedül és ne zavard... Van három napod, gondolkozz és használd ki, mert azután...

Ismét intett a kezével...

Lilyan felemelkedett a helyéről. Első gondolata az volt, hogy előrántja revolverét és kényszeríteni fogja az esküre, megesküdni, hogy nem lesz bántódása és haza engedi. De szerencsére uralkodott magán. Hiszen még három egész hosszú napja van — okoskodott magában, ráér majd akkor erőszakot alkalmazni és fegyverének segítségével törni a szabadság felé, ha addig más megoldást nem talál, vagy más váratlan körülmény nem történik.

Mert, hogy az, amit a radzsa mondott, igaz volt és fenyegetései komolyak, abban egy percig sem kételkedett, de élt benne a remény, most kezdett csak bizni abban igazán, hogy ezt a végzetet nem fogja megérni, mert ökvetlenül kell jönni valaminek, a sors nem lehet hozzá ilyen könyörtelen és mostoha, hogyha az utolsó pillanatban is, de ne hozna, ne mutatóna meg számára egy kivezető utat...

Ezután felemelkedve ülőhelyéről kissé meghajolt és nem is válaszolva a férfi előbbi szavaira, mindössze ennyit mondott halvány mosolygással:

— Köszönöm önnek a ma esti szives vendéglátást.

A radzsa összerázkodott, mintegy magához tért, összeszedte magát és amikor visszahajolt feléje, arcan már ismét a régi, gunyos mosoly ült:

— Kérem, dehogyan, nekem kell megköszönöm, hogy eljött.

Hosszan utánanézett a leánynak, körülsimogatta tekintetével pompás alakját, ameddig csak ei nem tűnt az ajtó mögött, azután még egy pohárral töltött magának, egy hajtásra megitta a pohár tartalmát és meghúzta a fal mellett elhelyezett csengőzsinort.

(Folytatjuk)

A LAKÁSÁT TAKARITJA

**Hát a szervezete
érdekében mit tesz?**

Nagyon sok betegséget elkerülhetnénk, ha rendszeresen „kiszepünk” a salakokat és mérgező anyagokat, amelyek teletömik szerveinket és vérünket. Felhalmozódásuk okozza a legtöbb bőrbetegséget, beteges elhízást, reumát, emésztési és vizelet zavarokat és az időelőtti megöregedést. Hirneves professzorok bebizonyították, hogy az Urodonal a szervezet legjobb védelmezője, mert biztosítja a húgysav, urea, okszálsav, colesterin, felesleges zsíradék és mindennemű salakos lerakódás tökéletes eltávolítását.

URODONAL

küüzi a mérgező anyagokat a szervezetből

Rapható gyógyszerárakban és drogériákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

Rádió

VASARNAP, OKTÓBER 1.

Bucuresti. 9.55: Istentisztelet. 12: Időjelzés. 12.00: Hanglemezek. 13: Időjelzés és sportközlemény. 13.05: A Motoi zenekar hangversenye. 13.40: Reklámhangverseny. 14: Látványosságok és művészeti hírek. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Gazdasági hírek és tanácsadó. 15.15: Falusiak órája. 16.15: Hanglemezek. 17.15: A „Munka és jókedv” órája. 18.15: Időjelzés és időjárásjelentés. 18.17: Román népzene. 19: Orvosi krónika. 19.15: Jazz. 19.58: Sport hírek. 20: A hét. 20.15: A rádiózenekar hangversenye. 21.15: Táncczene. 22: Sport hírek. 22.20: A hangverseny folytatása. 23: Hírek. 23.10: Hanglemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Formátus istentisztelet. 11: Római katolikus egyházi ének. 13.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Magyar gazdasági féléra. 16.50: Budapest—Bécs válogott labdarugómérkőzés közvetítése. 16.45: Cigányzene. 17.45: Táncczene. 18: Hírek. 18.15: Magyar és magyar-orosz nyelven. 18.15: A Rádió Magyar zenekara. 19: A bor dícsérete. Felolvasás. 19.30: Révay Géza elbeszélései. 19.55: Molnár Anna házfák. 20.15: Hírek. 20.25: Októbernek elsőjébe kell masirozni. Felolvasás. 21.20: A berlini harmóniai társaság hangversenyének közvetítése. Berlinből. 22.20: Sporteredmények. 22.30: Táncczene. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.00: Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol francia nyelven. 24: Katonazene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel meglegnek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetései szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata L. hovári IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Oktatás

Vállalom mindenben gyermekek korrepetálását (francia, zongora is) I. elemtől III-ik gimnáziumig. Redlinger Vera, Timisoara II., Str. Trei August 4. II. em. 5. 1339

Latin, román nyelvtanítást szaknárón egyenként és csoportokban megkezdte. Landtné Muntean Eliza. IV., Str. Bonnaz 7. Telefon: 33—27. 1352

Állást keres

Étel-hordást, vagy más könnyebb munkát vállal középkorú nő. Cím: Freidorf, XXVI. ucca 21. 1065

Mosást, vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tiszta asszony (ügyintéző otthoni mosást is). Kovács. III., Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Komoly nő munkaerő iradai gyakorlattal pénztárnoknői, vagy más bizalmi állás keres. Szíves megkereséseket kérem „Szerény igényű” jellegű alatt a kiadóba. 1443

Társat keres

női tőkével fiatal keresztény okleveles szabásznő, nő divatterem tulajdonosa, főucca legforgalmasabb helyén, vidéki vevőkör megszervezése céljából. Szaktudás nem okvetlen szükséges, lehet fehéremű szakmás is. Cím a kiadóban.

Legmodernebb fűtőemelő és virágos takaréktűzhelyek legolcsóbban!

JUNGINGER
Timisoara, II., strada Timocului 1.

Alkalmazás

Kifutó fiút keresünk Mercantil II., Piata Traian 2. 1340

Gyermekkisasszony kerestetik 2 és 4 éves kislány mellé. Cím Soreanu I., Bulev. Tache Ionescu 31. Jelentkezni délelőtt 10-től 1 óráig. 1867

Lakás

Olecsó 2 szobás uccai lakás hivatalnoknak, nyugdíjasnak, vagy gyermek telen házaspárnak azonnal kiadó. III., Piata Crucii 2. 1344

Kiadó bútorozott szoba fürdőszobahasználattal. Str. Preyer 34. 1349

A TEMESVÁRI BANK
épületben (Piata Bratianu)

3szobás lakás
modern november 1-ére kiadó

Bővebbet a Temesvári Bank házközleőségérel.

Egyszobás, összkomfortos lakás esendes parkirozott udvarban kiadó. október 1-re. III., Str. C. Brăncoveanu No. 8. 1350

Háromszobás uccai lakás fürdőszoba, melléképítményekkel november 1-től kiadó. III., Str. Cluj 26, a hatos fővillamos mentén. 1353

Szép 2 szobás lakás összes melléképítményekkel, 6-os villamos megállóval november 1-re kiadó. Megtekinthető naponként délelőtt 9 óratól délután 4 óráig. Közlelbbi felvilágosítást ad Ringelsen III., Str. Cluj 17. 1346

Bélvárosi lakás 3 szobás, hallos, modern, november 1-re, vagy előbbre olecsón kiadó. Érdeklődni telefon 27—66 I., Str. Grigoreescu 4. 1334

Kiadó november 1-re
4 SZOBÁS
modern központifűtéses, 2 bejárattal rendelkező lakás, továbbá:
2—2 szobából álló helység

központi-fűtéses a „Britania” biztosító palotájában Bulev. I. G. Duca 3.

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Allandó rakétár romlancozott és fekete tölz helyekben

KÁLMÁN DEZSŐ
speciális takaréktűzhelyizem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Állás-velet

2 drb. vaskályha eladó. III., Splaiul Tudor Vladimirescu 12. ajtó 5. 1351

2 dupla és 1 egyszerű ajtó sürgösen eladó. III. Str. Doja 58 ajtó 12. 1354

Keresek megvételre, vagy élethossziglani haszonbérbe egy teljesen modern komforttal ellátott kettőszobás lakást, jó negyedben. Fizetek 250 ezer lejig. Bőven körülírt ajánlatokat kérek „Neubau” alatt a kiadóba. 1348

Minele de cărbuni Mehadia S. A.
ajánlja ujonnan megnyitott „Úrania” tárnából teljesen friss termelésű kő- és palamentes

prima minőségű barna szenet

mindennemű ipari, központi és házi fűtési célokra.
Eladási iroda: Timisoara, III., str. Odobescu 50.